

De Engelse Springer

Engelse Springer Spaniel Club Nederland

“

Opvoeding
en Opleiding
van een Springer
Spaniel

”

Cavom[®]

de natuurlijke voeding
voor elke hond

- Cavom is de volledige en hoogwaardige maaltijd voor uw hond.
- Cavom bevat alle essentiële voedingsstoffen in de juiste verhouding.
- Cavom is voordelig in gebruik, door de hoge energiewaarde en de lichte verteerbaarheid.

Kijk op onze website of neem contact met ons op voor specifieke vragen over welk Cavom product voor uw hond het beste is. Wij adviseren u graag!

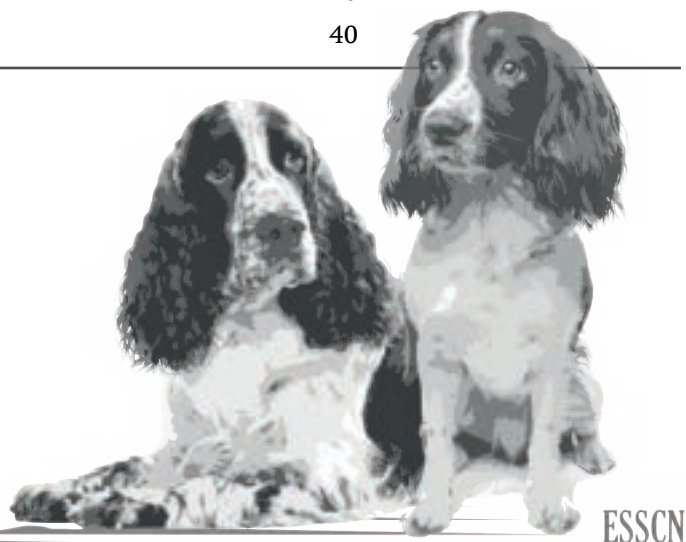
cavom.nl

Cavom, daar draait een gezond hondenleven om!

INHOUD

Colofon	2
Voorwoord	3
Redactioneel	4
Puppy's en hier komen	5
Het Veense Springertje shownieuws 2022	6
Onderzoek tandenwisselpatroon	8
Leergierige Didi	9
Een nieuwe pup in huis	10
Certificaatdag	11
Phoebe goes Dock Diving!	13
Tussenwervelschijfslijtage bij honden	15
Mare, onze zeehond	18
Working test Brabant Cup	20
Nieuws van de Gezondheidscommissie	26
Onbestuurbaar gedrocht of bruikbare broussaillieur?	27
Bohdi	30
Veldwedstijd Ameland	31
Strandwandeling in Noorwijk	33
Certificaatdag Wolphaarsdijk	34
Uitnodiging Nieuwjaarswandeling	35
Aankondiging Brabant Cup 2023	35
Van de Ledenadministratie	37
De springerwandelingen komen naar u toe!	37
Recept	39
Mutaties ledenbestand	40
Lidmaatschap en contributie	40
Advertentietarieven	40

ESSCN

Engelse Springer Spaniel Club
Nederland

COLOFON

De Engelse Springer is het clubblad van de **Engelse Springer Spaniel Club Nederland (ESSCN)**. Het clubblad verschijnt vier keer per jaar.

IBAN: NL62INGB0004306092

BIC: INGBNL2A t.n.v. Engelse Springer Spaniel Club Nederland, Wijmers 16, 1608 HK Wijdenes.

KVK nr. 40122070

Kopij voor het volgende clubblad inleveren vóór 3 maart naar:

Bart Krijgsman, Karel Doormanweg 60-A, 8309 PD Tollebeek, T. 0623554641, E. redactie@esscn.nl

Bestuur en commissies

Bestuur

Voorzitter: Maas de Quaij

Penningmeester\

Vicevoorzitter: Marja Verbaas

Secretaris: Willemien de Rooy

info@esscn.nl

T. 06 51465201

Leden: Bernadette Puylaert

Bart Krijgsman

Ledenadministratie

Bernadette Puylaert

ledenadministratie@esscn.nl

Jachtcommissie SUN

info@jachtcommissiesun.nl

Voorzitter: Michiel Groenewegen

Secretaris: Marianne Krediet

Penningmeester: Elly van Wijngaarden

Leden: Marcel Dons

Arno Brosky

Jan Luijendijk

Activiteitencommissie

Claudia Burgers

Samantha Slingerland

Bart Krijgsman

Gezondheidscommissie

Annemie Koolen

Gregory Pope

Caroline Vogels-van der Ploeg

Bart Krijgsman

Database werkgroep

Bart Krijgsman

Debbie Barnes

Annemie Koolen

Redactiecommissie clubblad

redactie@esscn.nl

Bart Krijgsman

Sandra Daems

Diana Smeets

Willemien de Rooy

Redactie website/facebook

webmaster@esscn.nl

Marianne Coppelmans

Bart Krijgsman

Geschillencommissie

H.G.C. Schattenberg

T. 0342-464483

M.W.V. Schoolmeesters

T. 0342 464483

Foto omslag

Diva van Sicco en Jolanda Sijbrandij

Ingezonden kopij

Bestuur en redactie zijn niet verantwoordelijk voor de inhoud van advertenties en ingezonden stukken, maar kunnen deze wel weigeren indien de inhoud strijdig is met de doelstelling en de regels van de Engelse Springer Spaniel Club Nederland.

De redactie behoudt zich het recht voor om ingezonden stukken, in overleg met de inzender, in te korten of, als meerdere stukken dezelfde strekking hebben, niet te plaatsen. Overname van artikelen uit dit blad mag alleen na toestemming van de redactie.

VOORWOORD

“De basis van opvoeding is: consequentie, eenduidigheid, geduld en liefde voor het beestje.”

Door de Voorzitter

Wat is zo'n puppy toch leuk! Schattig en zo speels. Het beestje kijkt je aan met van die leuke, lieve intelligente oogjes. Zo'n hondje wil ik ook wel. We gaan eens kijken op internet waar zo'n beestje te koop is. Bij het nestje aangekomen valt bijna iedereen als een blok.

Heel vaak begint het zo bij mensen die een gezelschapshond willen. Of ze kennen iemand met een Engelse Springer Spaniel en die luistert zo goed! Ja zeker maar daar zit echter een hele hoop werk aan en dat realiseert niet iedereen zich voldoende. Mensen die een show spaniel hebben zijn vaak (semi) professionals die heel goed weten wat ze in huis hebben of halen en zijn ook goed in opvoeden. Zonder een goede opvoeding en africhting kan je geen show lopen. Velen realiseren zich dat niet. Hetzelfde geldt voor de werkhonden. Maar ook een gezelschapsspaniel moet goed worden opgevoed, wil je een leuke huishond hebben. De gezelschapsspaniel komt vaak terecht bij puppy- en opvoedingscursussen. Dat is prima, maar besef wel dat een ESS veel beweging nodig heeft. Bezint dus voor ge begint.

Uit bovenstaande blijkt wel dat de groep spanielliefhebbers heel verschillende doelen heeft. En dan spreek ik nog niet over drugshonden en speurders van gevaarlijke gassen bij grote industrieën waarin de ESS ook goed in te gebruiken is. Ondanks deze diversiteit is de basis van alle opvoeding dezelfde: consequentie, eenduidigheid, GEDULD en liefde voor het beestje.

Bij de aankoop hebben fokkers een belangrijke rol. Wat wil de koper en is de lijn die ik verkoop daar geschikt voor? Iemand een werkhond verkopen die shows wil gaan lopen of omgekeerd, is geen goed idee, alhoewel het soms goed kan uitpakken. Een heel actieve pup uit een werklijn aan iemand verkopen die weinig ruimte heeft in een verstedelijkte omgeving kan problemen op gaan leveren. Een goede fokker probeert in te schatten of zijn puppy uit die lijn wel lijkt te passen bij deze koper.

Ook kan de fokker adviezen geven over cursussen en vaak geven ze zelf ook heel goede opleidingen.

Het opvoeden kan iedereen wel leren, het africhten daarentegen is een ander verhaal. De factor tijd speelt daarbij een grote rol, maar ook het ontwikkelen van “spaniel-verstand”. Denken als een spaniel is een kunst op zich. Als cursist zie ik dat niet mijn spaniel wordt opgeleid, maar ik zelf. Er wordt jou als opvoeder een spiegel voorgehouden. Goed voor zelfreflectie, echt waar!

Het mooie boekje van Tineke Antonisse met een geheel nieuwe vormgeving door Sandra Daems en geredigeerd is door Leontien Bouchier en Anja Simons, dat tijdens het jubileum het licht heeft gezien, is een mooie leidraad voor alle spanielliefhebbers.

Dit nummer gaat over opvoeden. Ik hoop dat U het met veel plezier leest en er ook van leert. Rest mij nog om u allen, in deze onzekere tijden, een voorspoedig 2023 te wensen. Ik hoop u komend jaar op een van de shows, activiteiten of wedstrijden te ontmoeten. Succes met de opvoeding!!

Maas de Quaij

REDACTIONEEL

De redactie is weer met veel plezier aan de slag gegaan met de Kersteditie van ons clubblad. In dit uitgebreide nummer komen de artikelen aan bod die we, wegens plaatsgebrek, niet in het vorige nummer hebben kunnen plaatsen: naast nog een aantal mooie puppy-verhalen, hebben we nu ruimte gemaakt voor een uitgebreide reactie van Rob Frederiks op het artikel van Henk Bruggink in het nummer van maart 2022. Daarnaast is er een interessant stuk over Tussenwervelschijfslijtage bij honden. Ook vindt u in dit nummer een oproep om mee te doen aan een onderzoek naar het gebit van jonge pups. In de folder kunt u lezen hoe u aan dit onderzoek kunt meewerken.

Wat hebben we nog meer voor u? Een overzicht van een terecht trotse deelnemer aan de showwedstrijden, een uitgebreid verslag over Dock Diving en mooie impressies van de in dit najaar gehouden Brabant Cup, de certificaatdagen en de altijd weer bijzondere veldwedstrijd op Ameland.

Daarnaast heeft onze jagende kok Bert Buitenhuis opnieuw een heerlijk recept voor u, waar u tijdens het kerstdiner van kunt genieten.

En voor wie nog op zoek is naar een leuk cadeau voor onder de kerstboom: de Engelse Springer Spaniel Verjaardagskalender is altijd een goede keuze!

Tot slot wenst de reactie u allen mooie feestdagen en een heel goed en gezond 2023!

We hopen velen van u te zien op onze Nieuwjaarswandeling.

namens de redactie,
Willemien de Rooy

Tijdens de Brabant Cup is het boek *Opvoeding en Africhting van een Spaniel* te koop aangeboden aan de daar aanwezige deelnemers. Na afloop van deze dag bleek dat er vier boekjes zijn afgenomen, maar daar stond geen betaling tegenover. Wellicht omdat niet bekend was bij wie het boekje afgerekend kon worden. Mocht u alsnog het boekje willen betalen, dan kunt u € 17,50 overmaken op rekeningnummer NL62 INGB 0004 3060 92, t.n.v. Engelse Springer Spaniel Club Nederland, onder vermelding van aanschaf boek *Opvoeding*.

PUPPY'S EN HIER KOMEN

door Annemie Koolen

Vanaf dat wij fokken voeden wij de puppies op met de fluit, acme 210½.

Vanaf dat wij fokken voeden wij de puppy's op met de fluit, de Acme 210½.

Meteen bij de eerste maaltijd fluiten en dan eten. Na een paar maaltijden vliegen ze al overeind als ze de fluit horen.

Een paar jaar geleden gingen we met onze roedel en 6 weken oude puppy's wandelen. Daar waar nooit een auto gezien was. Tot toen

Ineens hoorden we een auto onze kant op racen, berg met kiezels, boerenpad. Shoot wat nu... alles liep los inclusief de puppy's.

In een fractie van een seconde dacht ik aan de fluit, dus ik float en tot mijn grote opluchting kwam alles eraan gerend, van jong tot oud! Ik heb nog nooit zoveel koekjes gegeven na het hier komen.

Ik merk dat mijn honden beter luisteren naar de fluit dan naar hun naam met hierrrrr! Het scheelt ook een hoop gegil.

Met fluiten horen ze ook niet jouw gemoedstoestand, wat met roepen wel zo is.

Wel hebben we altijd koekjes bij ons, liever komen voor mijn koekje dan niet komen en god weet wat er gebeurt.

Frappant is dat pups die bij ons geboren zijn op latere leeftijd de fluit nog herinneren, ook al deed de baas er na die eerste acht weken niets mee.

Op de foto is Charlotte die de fluit wel eens wilde proberen.

*Paul en Annemie Koolen
V.d. Jorishoeve*

door Daphne van den Brink

Gilroy - INT.CH. Lochbride Musica Man Via Dexbenella, NLCH. NLVCH. BDSG'18

HET VEENSE SPRINGERTJE SHOWNIEUWS 2022

Na twee vreemde jaren met weinig shows, lijkt het erop dat we het jaar 2022 weer een "normaal" showjaar kunnen noemen. Wij hebben de afgelopen maanden dan ook niet stilgezeten en we hebben een aantal mooie resultaten behaald. Hieronder zullen wij een aantal hoogtepunten benoemen:

In maart werd onze Gilroy 8 jaar, wat betekent dat hij zichzelf een veteraan mag noemen. Na een aantal jaar rust, mocht hij eindelijk weer mee naar de shows en begon hij zijn veteranencarrière. Dit deed hij in stijl en met enorm veel plezier. Op zijn eerste show als veteraan werd hij beste veteraan

van het ras en ook nog eens beste van het ras! Wat een come back! In de erering werd hij 2e beste veteraan in show. In slechts drie shows behaalde hij zijn punten voor het veteranen-kampioenschap. Dit betekent dat hij de volgende titel aan zijn lijst mag toevoegen: "**Nederlands Veteranen Kampioen**". In de erering is Gilroy een aantal keer 2e en 3e best in show veteraan geworden. Wij zijn super trots op ons lieve Schotse vriendje!

Nu Gilroy zijn titel heeft behaald, stond de volgende veteraan al klaar in de startblokken. Ook Diesel is dit jaar 8 geworden en mag zichzelf dus ook een

veteraan noemen. In het laatste weekend van augustus stond de dubbele show in Rotterdam op de planning. Op de eerste dag werd hij beste veteraan van het ras en reserve reu, maar op de tweede dag deed hij er een schepje bovenop. Op deze dag werd Diesel beste veteraan van het ras en beste van het ras! In de erering werd hij 2e beste veteraan in show. Super trots en nog 1 punt te gaan voor zijn veteranen-kampioenschap. Een week later stond de Jachthondenshow op de planning en ook hier werd Diesel beste veteraan van het ras en beste van het ras! Dit betekende dat hij zichzelf "Nederlands Veteranen Kampioen" mag noemen. Dit was niet alles, hij werd vervolgens 3e best in show veteraan!

Door de jaren heen heeft Diesel alle 3 de Nederlandse titels weten te behalen waardoor hij zichzelf een "Dutch Grand Champion" mag noemen. Dit is onze tweede zelf gefokte hond die deze titel heeft weten te behalen! Wij zijn super trots op onze grote vriend.

in Maastricht; dit was een dag met een gouden randje. Flame werd beste van het ras, maar boven onze verwachtingen werd zij ook nog eens **#1 best in groep!** Wat een dag!

Twee weken later stond er een tripje naar Duitsland gepland, namelijk de Bundessieger in Dortmund. Een van de grootste shows van Duitsland. Ditmaal werden de Springers gekeurd door Mevr. D. Mensink en zij had een mooi aantal van 21 Springers op deze dag. Flame werd beste van het ras en kreeg hierbij de titel "**Bundessieger 2022**". Na dit mooie resultaat was het lang wachten op de erering, maar het was het wachten meer dan waard. Onder de welbekende keurmeester Mevr. B. Müller werd Flame **#1 best in groep!** Tijdens dit weekend waren er 6000 honden ingeschreven en Flame behoorde tot de 10 beste van de show! Vol ongeloof, maar onwijs trots op dit ontzettend leuke en knappe meisje! Een dag om niet snel te vergeten.

Diesel - INT.CH. Diesel v.h. Veense Springertje, NLCH. NLVCH. LUXJCH. EUSG'18. W'19 - Dutch Grand Champion

Maar laten we naast alle successen van onze mannen, vooral de successen van onze Flame niet vergeten. Ook Flame heeft zichzelf in de afgelopen maanden weten te bewijzen!

Dit begon tijdens de Pinkstershow waar zij dit jaar voor het eerst beste van het ras wist te worden! Een paar weken later deed zij dit nog eens over tijdens de show in Utrecht, maar daar werd ze ook nog eens **#3 best in groep!** Dit betekent dat zij zichzelf heeft weten te kwalificeren voor de Hond van het Jaar Show.

Na de zomervakantie was het tijd voor de show

Een paar weken later hadden we nog een tripje naar het buitenland op de planning, namelijk de show in Leuven. Er was maar één doel voor deze dag en dat doel hebben we behaald: Flame werd beste van het ras en vervolgens **#4 best in groep!** Met dit resultaat is zij "**Internationaal Kampioen**" geworden.

Er staan nog een aantal shows op de planning, maar tot nu toe hebben wij een succesvol showjaar en zijn wij ontzettend trots!

Onderzoek tandenwisselpatroon Doet u mee?

Bent u de eigenaar van een puppy van maximaal 10 weken oud, geboren in Nederland en is de geboortedatum onomstotelijk vastgesteld?

Dan kunt u meedoen!

Het doel van het onderzoek is het in kaart brengen van de leeftijd waarop bij puppy's van verschillende rassen de snijtanden wisselen. Aan de hand van de resultaten proberen we een betrouwbare methode te ontwikkelen voor het inschatten van de leeftijd bij een pup. Deze methode zal vervolgens gebruikt worden in de strijd tegen de illegale import van te jonge pups.

Hiervoor zijn wij nog hard op zoek naar baasjes van Engelse Springer Spaniel pups die mee willen doen!

Wat houdt het in?

Deelnemers wordt gevraagd twee keer per week een foto van het gebit van hun pup te maken totdat alle snijtanden gewisseld zijn. Indien mogelijk, zou het fijn zijn als ook één keer per week het gewicht kan worden doorgegeven.

Aanmelden

U kunt zich aanmelden via www.diergeneeskunde.nl/leeftijdsbepaling

Dan nemen wij zo snel mogelijk contact met u op!

Het Onderzoeksteam,

Expertisecentrum Genetica Diergeneeskunde van de Universiteit Utrecht

LEERGIERIGE DIDI

“Vakantie is heel vermoeiend!
In Frankrijk op de sup”

door Claudia Burgers

Sinds 27 maart is Didi bij ons. We zijn helemaal blij om weer een springer in huis te hebben. Didi was echt een ieniemienie van 1,3 kg toen ze bij ons kwam. Nu, 7 maanden later, is ze 14kg en ziet ze er prachtig uit. In deze maanden hebben we al superleuke dingen samen kunnen doen. Ze is mee geweest op vakantie naar Frankrijk in mei en in september gaan we naar Italië.

Didi is een leergierige pup en ik ben met haar begonnen met detectie. Ze gaat hier als een speer. Heel vermoeiend voor een pup, maar zo mooi om te zien. De eerste 10 minuten is ze geconcentreerd en doelgericht aan het werk, daarna merk je dat ze vermoeid raakt. We houden de sessie dan ook kort, maximaal 20 minuten en dat is helemaal prima. Voor de rest zijn we

natuurlijk bezig met trainen om straks een werklustige springer te hebben. Daarnaast zijn we ook bij een les puppy-suppen geweest op de Loosdrechtse plassen. Didi en ook ik zelf zijn dol op water, dus dat was een ochtend echt genieten.

EEN NIEUWE PUP IN HUIS

door Gwenny Rijkse

Ons verhaal begint in februari 2022. Op weg naar Zwitserland krijgen we een ernstig auto-ongeluk. Mijn man, zoon en ik overleven de zware crash. Onze lieve Engelse Springer Spaniel Bodhi van 4 ½ jaar helaas niet. Wij werden naar het ziekenhuis gebracht en Bodhi lag nog aan de kant van de weg. Wat een verdriet. De kinderen kwamen gelijk naar België voor ons en om Bodhi op te halen. Hij moest mee naar huis. Daar heeft hij een mooi plekje gekregen. Tijdens het herstellen vonden we het zo stil zonder Bodhi. We hebben al snel beslist dat er weer een springertje in huis moest komen. We zijn weg van het ras. Na een oproep op de Engelse Springer Spaniel facebooksite kwamen we in contact met Wendy Gyselinck. Zij heeft kennel van de Kluisbos in België. Haar hond moest nog bevallen maar wanneer we interesse hadden kwamen we als tweede op de lijst. We hebben heel wat geappt in die tijd toen de pups geboren waren. Dat was heel plezierig. Zo bleven we goed op de hoogte. We zijn twee keer naar België geweest om te kijken. Al tijdens het eerste bezoek vonden we onze droom-pup. We hebben hem Ziggi genoemd. Zijn naam moest met een Z beginnen omdat hij een stamboom heeft. Na 15 weken mocht hij mee naar Nederland. Het was weer even wennen met een pup in huis. Je hele dag draait om een pup. Maar hij deed het zo goed. Bijna geen ongelukjes binnen en het slapen ging ook prima. We hadden de bench in gedachten, maar daar had meneer geen zin in. Vanaf de eerste nacht

sliep hij in zijn mandje in onze slaapkamer. Na het laatste rondje rent hij naar zijn plek om daar 's morgens weer wakker te worden. Hij hoeft ook niet persé in de bench omdat hij tot nu toe nog niets kapot heeft gemaakt. Hij gaat overal met ons mee en dat gaat prima. In de auto of uit eten, hij is zo blij dat hij mee mag. Maar hij kan ook heel goed een paar uur alleen zijn. We zijn nu bezig met de opvoeding. Sommige dingen gaan al heel

goed zoals loslopen en luisteren buiten. Behalve wanneer hij water ziet, dan neemt hij een aanloop en duikt erin. Maar hij moet nog heel veel leren. Dat is ook erg leuk om dat met hem te doen. Hij is vriendelijk naar iedereen, honden en mensen. Dat is heel fijn. Na de zomervakantie gaan we gehoorzaamheidstraining met hem doen. Ik denk dat hij dat heel erg leuk gaat vinden. Een aanwinst in ons leven, onze Ziggi.

ZATERDAG 3 SEPTEMBER WAS HET WEER ZOVER CERTIFICAATDAG

Door Geralda van den Brink

Er waren 25 deelnemers die met hun spaniels het felbegeerde certificaat probeerden te verdienen; volle bak dus. Het weer was prima: zonnig, lekker windje en genoeg schaduw. Het jachtveld, waar we de 5 proeven moesten doen, had alles wat we nodig hadden; open veld, lichte begroeiing, een mooie waterplas waar gelukkig geen blauwalg in zat, zware bramenproppen en een stuk bos.

Dankzij de keurmeesters Jolanda en Marcel, de helpers Marianne en Evert, wedstrijdleader Elly en natuurlijk Jan de jachtopzichter verliep de dag zonder problemen: hartelijk dank!

Nadat alle proeven gedaan waren en de balans was opgemaakt kregen 5 voorjagers een Africhtingscertificaat en 9 voorjagers een Jachtgeschiktheidscertificaat.

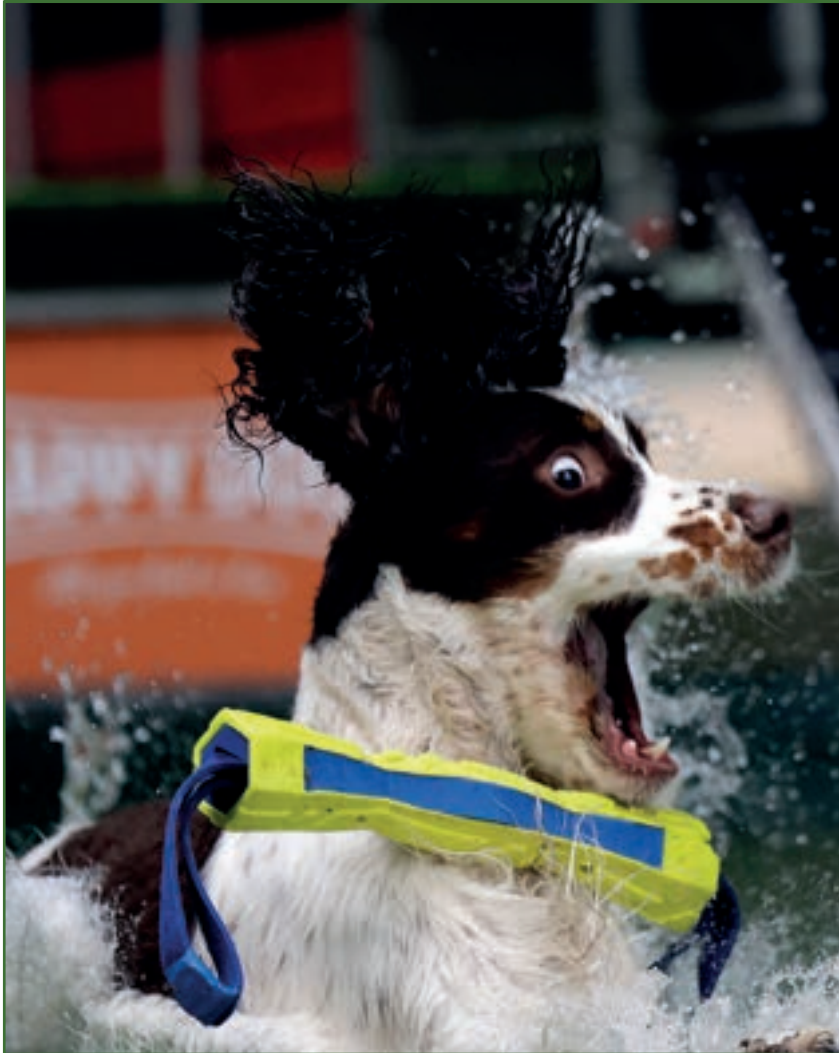
Het was weer een spannende dag, maar ook ik mocht naar huis met een Jachtgeschiktheidscertificaat dankzij de goede prestaties van Rebel.

“Phoebe wilde de dummy wel, maar durfde niet van het Dock af te springen.”

PHOEBE GOES DOCK DIVING!

Door Jolanda Sijbrandij

Met onze Gijs, geen Engelse Springer maar een kruising tussen een Ierse setter en een Flatcoated Retriever, deed Sicco mee aan Dock Diving. Heel simpel gezegd: je hond springt van het Dock in een zwembad achter een dummy aan. Deze sport heeft, zoals ik al eens eerder heb geschreven in dit blad, meerdere disciplines. Maar bij alle vier de disciplines staat de dummy centraal: die wil de hond hebben! Gijs kon dit goed en deed dit erg graag. Wij dachten, toen we

Phoebe hadden, dat zij dit ook geweldig zou vinden. Ze hield immers ook van water en deed alles wat Gijs ook deed. Maar zo eenvoudig ging het niet. Phoebe wilde de dummy wel, maar durfde niet van het Dock af te springen.

“Ze moet op de aangewezen plek blijven zitten, tot ze het commando krijgt.”

Hoe gaan we dit dan toch voor elkaar krijgen? Veel geduld en zeker niet forceren. Haar “will to please” kwam zeker wel van pas, want ze wilde de dummy heel graag hebben. Ze stond op het randje van het Dock en blafte vanuit het puntje van haar staart...”was er dan niemand die de dummy even naar haar, op het droge, kwam brengen??”

Zomaar ineens verraste ze iedereen, ze had inmiddels al een kleine fanclub bij elkaar verkregen, en sprong ze vol overgave het bad in! Er werd flink gejuicht en ze werd de hemel in geprezen, dat snap je natuurlijk wel! Voor de zekerheid nog een poging, want misschien had ze zich vergist, maar niets was minder waar! Phoebe had er net zo'n plezier in als Gijs! Ze leek werkelijk trots op zichzelf en keek dan ook iedereen aan die ze voorbij zwom, met de dummy in haar bek.

Toen gingen we ook trainen voor de wat moeilijkere disciplines: de hoogte in, een dummy uit een extender pakken en de Speed Retrieve oefening, waarbij ze het bad in moet springen en de dummy aan het einde van het bad uit de extender pakken, om vervolgens zo snel mogelijk weer op het Dock te komen. Ze wilde alles doen, daarover was geen twijfel, maar ze was erg ongeduldig. Ze moet op de aangewezen plek blijven zitten tot ze het commando krijgt. Daar hebben we flink op moeten oefenen en haar regelmatig moeten onderbreken en weer terug

Zo blijven we samen leren, maar vooral ook samen plezier hebben. En voor ons is dat toch wel het allerbelangrijkste!

Wanneer het seizoen afgelopen is, gaan we naar de agility. Ook daar is het een gedreven hondje waar het plezier van af spat. Maar ook tijdens onze dagelijkse wandelingen blijven we trainen en oefenen met blijven, wachten, apporteren...alles om haar alert en enthousiast te houden. En gelukkig is dat niet moeilijk met haar.

moeten zetten. Haar uiteindelijke beloning was, en is, dat ze mocht gaan! Om die oh-zo-geweldige-dummy te pakken! Dat zitten en blijven hebben we thuis natuurlijk ook geoefend, maar eenmaal op het Dock is het de adrenaline die het lastig voor haar maakt om te wachten. Dan is het aan de handler om haar toch te laten zitten en wachten. Ze vindt het zeker wel lastig, maar we maken ook gebruik van haar ongeduld, want hoe langer ze moet wachten, hoe gedrevener ze is en hoe beter haar sprong dan over het algemeen is!

Verrassend vond ik wel hoe snel zij de verschillende disciplines leerde. Hoe leer je een hond, dat ze omhoog moet kijken, die dummy ziet hangen en vervolgens moet inschatten hoe hoog ze moet springen om erbij te kunnen? Bij Phoebe is het vaak zo dat ze de eerste sprong mist. Om vervolgens bij de volgende

sprong met gemak de dummy te pakken. Ze verbetert zichzelf nog steeds en springt nu al 1.50 meter hoog, wanneer de dummy ook nog eens 1,75 meter uit het Dock hangt. Super trots op haar!

Afgelopen september was het NK en is Phoebe 3de geworden in haar klasse!

Nu moeten we nog gaan oefenen op haar snelheid met het onderdeel Speed Retrieve. Zij is tevreden wanneer ze de dummy heeft, maar dan is het aan mij, de handler, om haar zo snel mogelijk terug het Dock op te krijgen... gelukkig mag ik gebruik maken van een ander speeltje, al dan niet met piepje erin, maar daar moet ik nog een "foefje" voor verzinnen. Mevrouw is namelijk niet van gisteren en als ze weet dat ik een leuk speeltje bij me heb, dan springt ze niet van het Dock af om de dummy te gaan halen, maar wil ze het speeltje hebben!!!

Om aan te geven dat niet elke springer/hond hetzelfde is: Lotta heeft totaal geen interesse in het Dockdiven! We hebben echt wel geprobeerd om haar enthousiast te krijgen, maar zij bedankt hier vriendelijk voor.

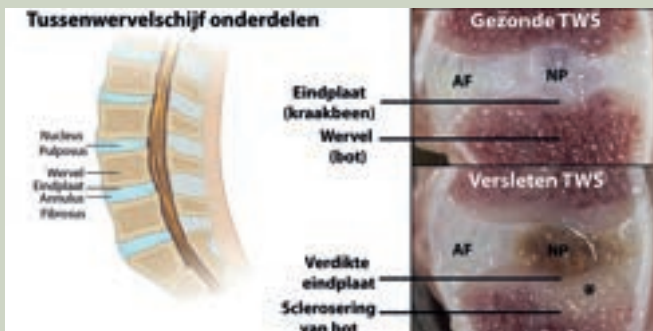
Wie weet gaat Coco het straks leuk vinden, zij lijkt een stuk dapperder dan haar moeder... Maar dan moet ze eerst nog even wat ouder zijn (vanaf 15 maanden mogen ze het proberen).

Wij wensen iedereen alvast heel fijne feestdagen en op naar een mooi, gezellig, gezond en prachtig 2023!

Groetjes, Sicco en Jolanda Sijbrandij

TUSSENWERVELSCHIJFSLIJTAGE BIJ HONDEN

Dr. Frances Bach, dierenarts en postdoctoraal onderzoeker bij het Departement Clinical Sciences van de Faculteit Diergeneeskunde, Universiteit Utrecht

Figuur 1

Gezonde en versleten tussenwervelschijven in een hondenrug. De tussenwervelschijf bestaat uit verschillende onderdelen zoals de centrale Nucleus Pulposus (NP), welke soms verkleurt bij slijtage, en is omgeven door de Annulus Fibrosus (AF) en de kraakbenige eindplaat. Deze laatste verdikt tijdens tussenwervelschijfslijtage. Ook vindt er sclerosering (verdikking) plaats van het bot van de wervels (aangegeven met een *).

Slijtage van de tussenwervelschijf kan leiden tot rug- en nekpijn

Zowel bij mensen als bij honden kan nek- en rugpijn voorkomen. Deze pijn wordt bij beide soorten vaak veroorzaakt door slijtage van de tussenwervelschijf (TWS)¹. Bij honden is deze aandoening zelfs een veelvoorkomende reden voor euthanasie². De TWS is een structuur die zich bevindt tussen de wervels en zorgt voor zowel stabilisatie als flexibiliteit van de nek en de rug. Door TWS slijtage wordt de normale functie bemoeilijkt en ontstaan er secundaire verschijnselen zoals artrose, bot sclerose (verdikking), en neurologische klachten door druk van de uitpuilende TWS (hernia) op het ruggenmerg of zenuwen³. Soms veroorzaakt een versleten TWS geen verschijnselen, maar vaak melden hondeneigenaren onder andere kreupelheid aan één of beide kanten, slepen met de tenen, het laag dragen van de staart of nek, moeilijk opstaan en gaan zitten/liggen, niet willen of kunnen springen en/of incontinentie³. Bij klinisch onderzoek door een dierenarts kan pijn opgewekt worden als er druk wordt uitgeoefend op de aangedane locatie in de rug of nek of bij het bewegen van de nek of rug³. Wanneer een versleten TWS wordt vermoed is diagnostische beeldvorming geïndiceerd. Vaak kan TWS-slijtage goed worden aangetoond op een MRI. Afhankelijk van de ernst van de aandoening wordt een behandeling ingesteld met pijnstilling, fysiotherapie of een operatie wanneer voorgaande behandelopties geen baat meer hebben. Met een operatie wordt het deel van de TWS dat druk uitoefent op het ruggenmerg of uittredende zenuwen vaak verwijderd. Een operatie is echter erg invasief en er is een risico op complicaties. Helaas zijn er momenteel nog geen therapieën beschikbaar die de aangedane TWS weer gezond kunnen maken¹.

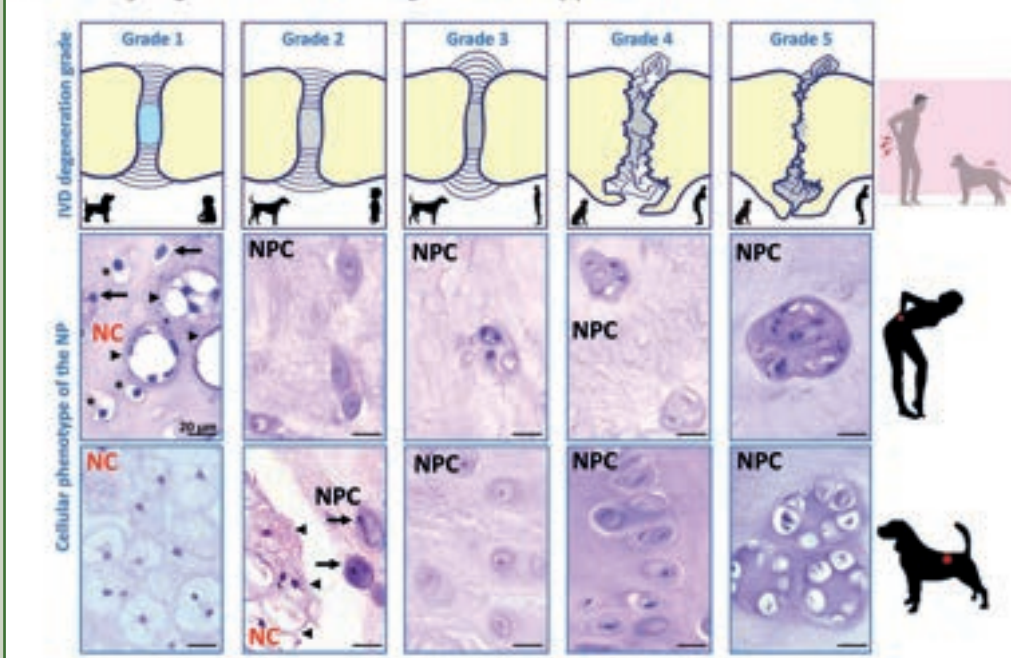
De gezonde en versleten tussenwervelschijf

Een gezonde TWS bestaat uit verschillende compartimenten (figuur 1). Centraal bevindt zich de Nucleus Pulposus, welke functioneert als schokdemper doordat het veel water bevat en daardoor een gel-achtige structuur heeft⁴. De Nucleus Pulposus wordt aan de boven- en onderzijde omgeven door een Annulus Fibrosus, welke de Nucleus Pulposus op z'n positie houdt. Aan de voor- en achterzijde wordt de Nucleus Pulposus begrensd door de eindplaat, een laag kraakbeen die de wervel aan de zijkanten bekleedt⁴.

Een hond wordt geboren met gezonde tussenwervelschijven, maar deze kunnen slijten gedurende het (vroeg) leven. TWS-slijtage begint vaak in de Nucleus Pulposus. Deze verliest z'n waterhoudende capaciteit en kan niet meer goed functioneren als schokdemper. Hierdoor wordt de Annulus Fibrosus ook aangetast, waardoor er scheuren ontstaan. Ook de wervels en eindplaat verdikken (sclerosering) en er vindt zenuw-ingroei plaats. Tegelijkertijd ontstaat er ontsteking in de TWS, wat tezamen voor pijn zorgt. De TWS gaat uitpuilen (figuur 2 – graad 3) en een vervelende druk uitoefenen op het ruggenmerg⁴.

Een gezonde TWS bevat grote cellen gevuld met vacuolen (blaasjes waarvan de inhoud nog niet goed bekend is), deze noemen we notochordale cellen (figuur 2)⁵. Gedurende het leven van zowel de mens als hond verdwijnen deze cellen langzaam, en worden vervangen door kleinere kraakbeenachtige cellen (nucleus pulposus cellen). Wanneer de notochordale cellen verdwijnen ontstaat vaak TWS-slijtage in mens en hond⁵. Chondrodystrofe honden verliezen hun notochordale cellen

TWS slijtage: verandering van celtype in de TWS

Figuur 2

Schematische weergave van de verschillende stadia van tussenwervelschijf (TWS) slijtage (boven; graad 1-5). Graad 1 representeert een gezonde TWS waarmee hond en mens geboren worden. Graad 2: milde slijtage, beginnend in het centrum van de TWS. Graad 3: matige slijtage, de TWS begint al uit te puilen en op het ruggenmerg of uittredende zenuwen te drukken. Graad 4: hevige TWS-slijtage, de wervels zijn al aangedaan en verdikken/vormen extra bot. Graad 5: eindstadium, de hele TWS is ineengestort. Het middelste (mens) en onderste (hond) deel van deze figuur geeft weer welke celtypen er gevonden kunnen worden in de TWS. Zowel in mensen als in honden is te zien dat de grote notochordale cellen (NC) aanwezig zijn in de gezonde TWS en worden vervangen door kleinere nucleus pulposus cellen (NPC) in de aangedane TWS⁵.

veel eerder dan non-chondrodystrofe honden, en ontwikkelen dan ook veel eerder in hun leven TWS slijtage⁶.

Chondrodystrofe en non-chondrodystrofe honden

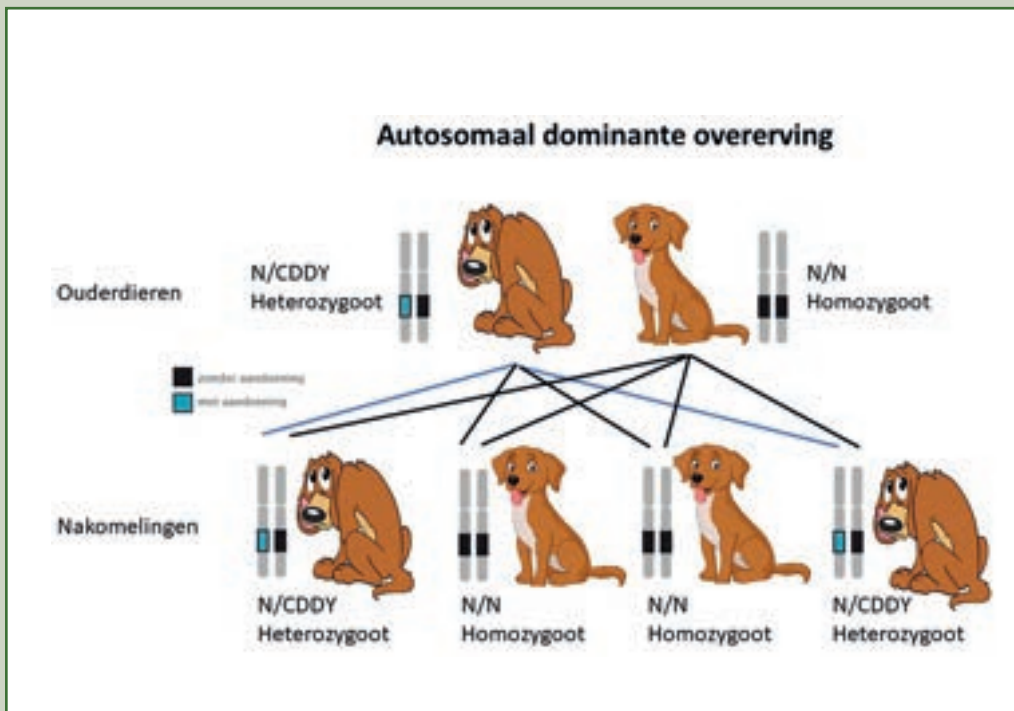
Slijtage van de TWS kan ontstaan door genetische aanleg, maar ook door andere oorzaken zoals trauma of zware belasting (denk hierbij aan politiehonden). Honden kunnen worden ingedeeld in chondrodystrofe (CD) en non-chondrodystrofe (NCD) rassen. CD-honden (bijvoorbeeld Beagles en Teckels) hebben korte poten, veroorzaakt door een genetisch verstoorde botgroei⁶. Vaak hebben deze honden tevens een genetisch veroorzaakt verhoogd risico op TWS-slijtage (bijvoorbeeld al op <5 jarige leeftijd), vaak midden in de nek of rug⁶. NCD honden (grote rassen zoals Herders) kunnen ook TWS-slijtage ontwikkelen, maar bij deze honden ontstaat slijtage vaak door zware belasting op latere leeftijd (bijvoorbeeld >7 jaar). TWS-slijtage komt in NCD honden vaak voor in de lage nek en rug⁶.

Genetica van tussenwervelschijfslijtage

Om te begrijpen hoe TWS-slijtage genetisch wordt veroorzaakt in CD honden, moet eerst uitgelegd worden hoe genen overerven. Genen zijn stukjes DNA die coderen voor een erfelijke eigenschap. Ieder individu heeft 2 kopieën van een gen, waarvan de een afkomstig is van de vader en de andere van de moeder. Een gen kan variaties bevatten die invloed kunnen hebben op de eigenschappen van het individu. Zo'n genvariant wordt ook wel allel

genoemd. Het allel dat van de vader afkomstig is kan identiek zijn aan het allel dat van de moeder afkomstig is; een dier is dan homozygoot en de nakomelingen van dit dier zullen altijd hetzelfde allel krijgen van deze ouder. De allelen die van de vader en van de moeder afkomstig zijn kunnen echter ook verschillend zijn; het dier is dan heterozygoot en de nakomelingen van dit dier kunnen één van de twee verschillende allelen van deze ouder krijgen.

De eigenschap chondrodystrofie (CDDY) wordt veroorzaakt door een mutatie (een verandering in het DNA)⁷⁻⁹ en zorgt voor het hebben van korte poten, maar ook voor vroegtijdige TWS-slijtage. Deze aandoening erft autosomaal dominant over, wat betekent dat (a) één van de ouderdieren de eigenschap sowieso ook heeft en (b) de erfelijke eigenschap bij reuen en teven in gelijke mate voorkomt. Honden met een 'normaal' N/N genotype (normaal homozygoot, geen CDDY allel) hebben de eigenschap niet en kunnen deze dan ook niet doorgeven aan hun nakomelingen. Honden met een CDDY/N (heterozygoot) genotype hebben kortere poten dan N/N honden en hebben een verhoogd risico op het ontwikkelen van TWS slijtage. Ze geven hun CDDY allel gemiddeld door aan 50% van hun nakomelingen (Figuur 3). Honden met het CDDY/CDDY (aangedaan homozygoot) genotype hebben ook kortere poten en hebben een verhoogd risico op het ontwikkelen van TWS-slijtage. Alle nakomelingen van deze CDDY/CDDY honden zullen de eigenschap erven. De CDDY mutatie is aangetroffen in veel verschillende hondenrassen, waaronder de

Figuur 3
Schematische weergave van autosomaal dominante overerving van chondrodystrofie bij een normaal (N/N) en heterozygoot aangedaan (N/CDDY) dier.
Bron figuren hond: Shutterstock

Engelse Springer Spaniel. Op de UC Davis zijn momenteel 23 Engelse Springer Spaniels getest, en zijn 18 CCDY allelen gevonden, wat betekent dat de aandoening voorkomt bij dit ras.

Naast chondrodystrofie (CDDY), bestaat er ook chondrodysplasie (CDPA)⁹. Honden met CDPA hebben weliswaar korte poten, maar geen verhoogde genetische aanleg voor het ontwikkelen van TWS-slijtage. Ook CDPA erft autosomaal dominant over.

Aangezien chondrodystrofie (CDDY) dus voorkomt in Engelse Springer Spaniels en gelinkt is aan het vroegtijdig ontwikkelen van TWS-slijtage en dus hevige rug- of nekpijn, is het van groot belang niet te fokken met honden die deze eigenschap hebben. Op het Expertise Centrum Genetica Diergeneeskunde (ECGG) van de Universiteit Utrecht is het mogelijk uw hond te laten testen op zowel chondrodystrofie als chondrodysplasie. Het formulier met instructies dat daarvoor nodig is kunt u voorlopig aanvragen door een email te sturen naar ecgg@uu.nl. In de email dient u aan te geven dat u het formulier voor DNA-diagnostiek van chondrodystrofie en/of chondrodysplasie wenst te ontvangen. U kunt een bloedmonster laten afnemen door uw dierenarts die tevens de identiteit van de hond dient te controleren aan de hand van het chipnummer. De test voor alleen chondrodystrofie kost € 50,00 en de combinatie met chondrodysplasie kost € 75,00 exclusief BTW. Gedurende een periode van uiterlijk 8 weken worden de monsters opgespaard alvorens de test wordt uitgevoerd. U ontvangt de

uitslag en de rekening per email. Het DNA wordt voor onbepaalde tijd opgeslagen en blijft voor u beschikbaar voor toekomstige testen en voor het ECGG voor wetenschappelijk onderzoek.

Nieuwe therapieën

Momenteel is het onderzoeksveld druk bezig met het vinden van nieuwe therapieën voor TWS-slijtage in mens en hond¹. Veterinaire en humane onderzoekscentra werken hierbij samen (One Health/Medicine concept). Er wordt gekeken naar regeneratieve therapieën, welke proberen de aangedane TWS weer gezond en functionerend te krijgen voordat een operatie noodzakelijk is. Er wordt o.a. gekeken naar behandelmogelijkheden gebaseerd op genen, biomaterialen (waar cellen goed in kunnen overleven en groeien) en cellen^{1,10}. Gezien het feit dat TWS-slijtage vooraf wordt gegaan door het verlies van notochordale cellen, is de universiteit Utrecht vooral geïnteresseerd in dit celtype⁵. Er wordt onder andere gekeken naar het injecteren van deze cellen (eventueel gemaakt van stamcellen) of de producten die deze cellen maken^{5,11-13}. Op deze manier hopen we over een aantal jaren een minder invasieve therapie te hebben ontwikkeld die nek- en rugpijn door TWS-slijtage kan voorkomen of verhelpen waardoor een operatie niet meer nodig is of uitgesteld kan worden.

Referenties

1. Bach, F. C. et al. Potential regenerative treatment strategies for intervertebral disc degeneration in dogs. *BMC Vet. Res.* 10, 3 (2014).

2. Bergknut, N. et al. The dog as an animal model for intervertebral disc degeneration? *Spine (Phila. Pa. 1976)*. 37, 351–358 (2012).
3. Meij, B. P. P. & Bergknut, N. Degenerative lumbosacral stenosis in dogs. *Vet. Clin. North Am. Anim. Pract.* 40, 983–1009 (2010).
4. Bergknut, N. et al. Intervertebral disc degeneration in the dog. Part 1: Anatomy and physiology of the intervertebral disc and characteristics of intervertebral disc degeneration. *Vet. J.* 195, 282–291 (2013).
5. Bach, F. C. et al. Notochordal Cell-Based Treatment Strategies and Their Potential in Intervertebral Disc Regeneration. *Front. cell Dev. Biol.* accepted, (2022).
6. Smolders, L. A. A. et al. Intervertebral disc degeneration in the dog. Part 2: Chondrodystrophic and non-chondrodystrophic breeds. *Vet. J.* 195, 292–299 (2013).
7. Batcher, K. et al. Phenotypic effects of FGF4 retrogenes on intervertebral disc disease in dogs. *Genes (Basel)*. 10, 1–17 (2019).
8. Brown, E. A. et al. FGF4 retrogene on CFA12 is responsible for chondrodystrophy and intervertebral disc disease in dogs. *Proc. Natl. Acad. Sci. U. S. A.* 114, 11476–11481 (2017).
9. UC Davis. Chondrodystrophy (CDDY and IVDD Risk) and Chondrodysplasia (CDPA). <https://vgl.ucdavis.edu/test/cddy-cdpa> (2022).
10. Binch, A. L. A. L. A., Fitzgerald, J. C. C., Growney, E. A. A. & Barry, F. Cell-based strategies for IVD repair: clinical progress and translational obstacles. *Nat. Rev.* 17, 158–175 (2021).
11. McCann, M. R., Bacher, C. A. & Seguin, C. A. Exploiting notochord cells for stem cell-based regeneration of the intervertebral disc. *J. Cell Commun. Signal.* 5, 39–43 (2011).
12. Bach, F. C. F. C. et al. Biologic canine and human intervertebral disc repair by notochordal cell-derived matrix: From bench towards bedside. *Oncotarget* 9, 26507–26526 (2018).
13. Bach, F. et al. Notochordal-cell derived extracellular vesicles exert regenerative effects on canine and human nucleus pulposus cells. *Oncotarget* 8, 88845–88856 (2017).

MARE, ONZE ZEEHOND

“Mare blijkt gek op twee dingen te zijn: water en apporteren.”

door Hendrik-Klaas van der Wielen

In september 2021 maakte Mare als pup van 8 weken de oversteek van Vierhouten naar Baaiduinen op Terschelling om deel te gaan uitmaken van een gezin met baas en bazin, 2 poezen, 35 kippen, 4 eenden, 15 schapen en 1 geit. Genoeg te beleven op deze voormalige boerderij.

En zeg nou zelf, waar kun je als hond beter opgroeien dan op een eiland als Terschelling, vol spannende natuur. Ons ochtendritueel bestaat meestal uit een fietstocht van bijna een uur, door de polder en de duinen, ondertussen even zwemmen in het Duinmeertje en/of in de Ijsbaan achter Midsland. 's Middags maken we vaak een tocht door het duin en gaan we even het strand op. De naam Mare (zee) past bij haar, want zoals het zeehonden betaamt: ze is stapelgek op water. En tussendoor is er altijd wel een moment om lekker te spelen met haar vriendin en buurhond, de jonge bull Pip.

De week na aankomst zijn we begonnen met de eerste puppycursus. Samen met nog vier leeftijdgenoten werd er gewerkt aan de basisoefeningen. Komen op commando, volgen, zitten en liggen etc. had ze snel onder de knie en als pup van 5 maanden had ze haar eerste diploma verdiend. Naast de vervolgcursus "Gedrag en gehoorzaamheid" zijn we rustig aan begonnen met de jachttraining. Veel zelf oefenen en in april en mei drie keer een training met ervaren trainers, die een weekendreis naar het eiland maakten, om bij te schaven en wat pittiger oefeningen aan te bieden.

Mare blijkt gek op twee dingen te zijn: water en apporteren.

Het werken zit helemaal in haar karakter en het is vooral een kwestie van bijschaven en het enthousiasme wat sturen. Bij het oefenen met medejachthonden zit ze aandachtig te kijken wat er gebeurt en als ze zelf aan de beurt is lijkt het wel of ze de oefening al in gedachten heeft.

De eerste keer weer naar het vasteland was in juni voor de jubileumdag van de Engelse Springer Spaniel Club. Eerst naar moeder in Vierhouten, waar lekker gespeeld kon worden met haar (heel toevallige) naamgenoot Mare, de kleindochter van de fokker. De volgende dag gingen we met elkaar naar Putten. Naast de beide ouders en oma waren er ook twee broers uit het nest aanwezig. Naast de clubdag was het dus ook een heuse familiereünie. Direct na de opening stond er vlot een forse rij voor het apport uit of over water. Gezien de grote belangstelling zijn we eerst even rond gaan kijken en had Mare gelegenheid om even met de andere Springers te rennen en te spelen in de afgezette ruimte. Toen het iets rustiger leek, zijn wij in de rij gaan staan bij de waterplas. Mare mocht met haar bijna 11 maanden apporteren uit het water. Het apport was voor haar niet onbekend, het water was alleen wat breder dan normaal.

Na de formaliteiten stond ze in het startblok en toen de dummy was geworpen ging ze er als een speer op af, helemaal toen ze deze goed in het oog kreeg. Gepakt en direct rechtsomkeert. Vlak bij de kant week ze nog even van de rechte lijn af, maar herstelde zich direct en binnen de minuut was het apport binnen.

's Middags bij de scurry ging het ook prima. Eerst werd nog geprobeerd om de twee dummy's in één keer mee te nemen, maar daarvoor was de bek toch echt te klein. Dus eerst maar één dummy geapporteerd en toen terug voor de volgende. Een molshoop leek verdacht veel op de dummy, maar de fout werd snel hersteld en na 44 seconden waren beide dummy's binnen.

Na afloop bleven we nog even gezellig napraten tot de prijsuitreiking kwam. Voor ons onverwacht bleek Mare bij de jeugd de eerste prijs te hebben gewonnen voor het apport uit water en als tweede te zijn geëindigd bij de scurry. Ze had een echte beker en een zak hondenvoer verdiend. Eindresultaat: een trotse baas en een trotse fokker.

Al met al een mooie dag en heel tevreden konden we weer terug naar Terschelling en verder trainen voor Mare haar eerste jachtseizoen. Want binnenkort komt de tijd dat ze met de baas echt op jacht mag.

WORKING TEST BRABANT CUP

9 september 2022

Landgoed Gorp de Ley te Hilvarenbeek

door Denise Thoosen

Allereerst zal ik ons even voorstellen. Mijn naam is Denise Thoosen, 29 jaar oud. Mijn allereerste hond, genaamd Focus (stamboomnaam: Joey), is een Engelse Springer Spaniel reu van inmiddels ruim 4 jaar oud. We hebben al eens eerder een verslag geschreven voor in dit blad over onze avonturen. Ditmaal aan ons de eer om een verslag te schrijven over de Working Test Brabant Cup. Een prachtige working test voor spaniels, die dit jaar op een toplocatie gehouden werd. Het zal een uitgebreid verslag worden, dus ga er fijn even voor zitten met een bakje koffie of thee.

Inmiddels was dit alweer onze 3e deelname. De eerste keer dat Focus en ik deelnamen werd deze wedstrijd georganiseerd in Alphen, dit was in 2019. De 2e keer in Liempde in 2021. En deze 3e keer op het prachtige landgoed van Gorp en Roovert in Hilvarenbeek.

De organisatie van deze wedstrijd is in handen van Henk van den Ouweland en Nol Bots. Brenda Bots, de dochter van Nol, draagt zorg voor het secretariaat. Daarnaast hebben zij ook nog een heel "team" aan familieleden die ook elk jaar weer vol enthousiasme meehelpen. Zo zorgt de vrouw van Henk, Henny dat het aan niets ontbreekt. De dochter van Henk is de afgelopen 2 jaar als helper met een "geweer" op pad tijdens de proeven. En zelfs de vriend van Brenda, Wessel, helpt mee met de proeven. En dan zijn er natuurlijk ook nog alle andere helpers. Want daarvan zijn er aardig wat te vinden op zo'n dag. Allereerst, voor ik verder ga met mijn verhaal, wil ik hen en de keurmeesters allemaal heel hartelijk danken, want zonder hen zou zo'n leuke dag nooit mogelijk zijn geweest. Al die helpers en keurmeesters hebben op zo'n dag toch een zware taak. Zo lopen de keurmeesters 35 keer hetzelfde stuk mee met elke voorjager en zijn of haar spaniel. Door de soms lastige terreinen met soms gaten in de grond of bramen. En gooien de helpers soms 35 keer op hetzelfde moment een apport.

In het kort een uitleg over de Working test

Bij elke proef dient een spaniel te laten zien waar ze voor gemaakt zijn. Ze moeten simpel gezegd een stuk uitjagen en vervolgens steady zijn op wild dat ze "opstoten". Wanneer dit wild vervolgens geschoten

wordt, moeten zij nog steeds steady zijn en blijven zitten tot het commando volgt om te apporteren. Om vervolgens na het apporteren weer verder te gaan met het jagen. Na het lezen van deze korte uitleg, is het je vast al duidelijk geworden dat een spaniel een geweldige hond is. De puntentelling is als volgt: voor het jagen kun je maximaal 10 punten krijgen. Voor elk apport 5 punten. Bij elke proef zijn 2 apporten welke binnengehaald moeten worden. En bij 1 proef, is nog een extra apport waarmee bonuspunten gehaald kunnen worden. Dat maakt een totaal van 11 apporten. Er wordt gebruik gemaakt van enkel en alleen wild tijdens deze dag, waardoor het voor de honden ook zoveel mogelijk op een “echte” jachtdag lijkt.

Verslag van de dag

De dag begon al vroeg. Om 7:30 moesten we ons melden op een prachtlocatie in Hilvarenbeek. Voor mij was het ongeveer 40 minuten rijden. De avond van tevoren had ik wel al alle spullen klaargezet. Het weerbericht gaf namelijk niet veel goeds aan... dus laarzen, “regenpijpjes” en een grote hoed, handdoeken, badjasje voor Focus en ook nog extra droge kleren stonden allemaal in mijn auto. Ruim op tijd vertrekken is wel van belang voor mij. Ik ben namelijk zo iemand die zelfs met de navigatie aan nog verkeerd kan rijden. Over de rit ernaartoe valt al wat te vertellen, want de “laan” waar we doorheen rijden om bij het verzamelpunt “De Nieuwe Hoef” te komen, is al prachtig. Zo staan er prachtige hoge oude bomen langs de laan.

Ik werd ook al meteen opgevangen door een van de helpers, tevens verkeersregelaar op dat moment, Ron Lemmens. Nadat ik mijn auto had geparkeerd, had ik de eerste glimlach al op

mijn gezicht, want ik zag daar ineens een bekende keurmeester die als vervoersmiddel een Spartamet tandem had. Iets wat je in mijn ogen echt alleen hier in Brabant op deze wedstrijd kunt tegenkomen.

Verslag van de Proeven

Ik vertel over de proeven zoals ik ze heb gelopen. De volgorde is daardoor niet 1,2,3,4,5. Maar 4,5,1,2,3. Je wordt namelijk in een groepje ingedeeld en aan de hand daarvan krijg je een

“Bij elke proef dient een spaniel te laten zien waar ze voor gemaakt zijn.”

Enmaal op het verzamelpunt komen er langzaam steeds meer deelnemers binnen gedruppeld en wordt de dag traditioneel aangeblazen op een jachthoorn door Kees Kodde. Het leuke vind ik dat er elk jaar ook weer andere mensen mee doen. En dat er ook altijd wel weer wat bekenden zijn. Zo blijkt dat er voor deze wedstrijd elk jaar weer veel animo is. Na het “aanblazen” volgt de uitleg van de proeven en kunnen we van start.

volgorde van lopen om de doorloop van de wedstrijd zo goed mogelijk te organiseren. Hierdoor begonnen we bij proef 4.

Proef 4

In mijn groepje zaten een paar gezellige bekenden. Het is dus al een leuke dag. Wij mochten beginnen bij proef 4 bij keurmeester Marcel Dons. Ik was de 1e kandidaat van ons groepje. Bij de uitleg van deze proef stond:

Jagen rond het ven van “De Rovertse Ley”. Hier zitten altijd wel een stel eenden maar hou je hond kort, anders zijn de eenden al gevlogen. Hmm... dat wordt een opgave voor mijn hond dus de fluit goed bij de hand. Voordat we begonnen aan de proef, ging er al een paar keer een kwaak- geluid af. Vermoedelijk waren de helpers het geluid nog aan het testen. Dit was uiteraard nog meer verleiding voor mijn hond. Deze gaat namelijk ook mee op jacht en weet goed dat water en eendengeluid betekent dat er eenden kunnen zitten op het water. Maar hè, dit kun je op een “echte” jachtdag ook meemaken dus geen probleem. Eenmaal van start, joeg Focus goed en had ik de fluit in het begin goed nodig om hem bij me te houden zodat hij niet meteen naar de waterplas ging. Dit lukte gelukkig goed. Op een gegeven moment was hij redelijk dicht bij het water en volgde er een schot en viel er een eend in het water. Ik had de zitfluit gegeven en Focus stopte. Helaas vertrok Focus uit enthousiasme net wat te vroeg naar het apport voordat ik het commando gegeven had. Daarmee was hij ingesprongen. Jammer, dat kost ons punten. Het apport van de eend kwam wel goed binnen.

We hebben voorheen veel problemen gehad met de afwerking van het apport door te veel druk hierop te leggen in het begin van zijn puppy/jongehonden- training. Hierdoor heeft hij zelfs helemaal niet meer geapporteerd en ben ik weer opnieuw moeten gaan opbouwen met plezier krijgen in het apport. Inmiddels zijn we zover dat hij weer heel graag apporteert. En zijn we ook zover dat hij het tot aan mij brengt, alleen daar soms nog laat vallen in plaats van het netjes afgeeft.

Enfin, we gaan verder met het jagen want we zijn nog niet klaar met deze proef. Dit jagen gaat ook weer super en Focus reageert goed op de keerfluit en blijft mooi in contact met mij. Vervolgens komen we op het eind van het stukje bos en wordt er geschoten op de rand van een open veld en valt er een kraai achter een hekwerk, ongeveer 35 meter van ons vandaan. Ik denk niet dat Focus gezien had waar de kraai viel. Maar hij had het schot wel gehoord en vertrok na mijn commando dus ook zonder problemen in die richting. Het hekwerk was geen enkel probleem, want hij kijkt altijd eerst of hij er ergens langs kan, en dat kon in dit geval. De wind stond ook goed dus hij kon op de weg ernaartoe de lucht

van de kraai opgevangen hebben en deze vond hij dus ook meteen en bracht hem.

Proef 5

Deze proef was op een mooi heidegebied bij keurmeester Jolanda Kroot. Het leuke aan deze wedstrijd is ook dat de keurmeesters vaak een leuk verhaal vertellen. Zo vertelde Jolanda vandaag 35 hondjes te hebben uitgenodigd om hier met haar samen een stuk te gaan jagen. Zij zou daaruit dan een selectie maken zodat ze een paar van deze hondjes en baasjes mee op jacht kon nemen. Jolanda had ook nog een valkenier bij zich. Want ook daar moeten de veelzijdige spaniels mee overweg kunnen. Deze valkenier had een prachtige valk op zijn arm. Focus respecteerde de valk en stond alweer te popelen om van start te gaan. Zo ging hij, mij iets te enthousiast, al recht vooruit van start voor ik gezegd had dat hij mocht gaan. “Even terug vriend”. Want dit jaar heb ik nog geleerd tijdens een trainingsdag van Henk, dat ik hem beter naar links of rechts kan inzetten in plaats van recht vooruit. Dus even opnieuw naast me neer gezet en opnieuw ingezet. Ja, dat ging beter. Alhoewel hij van nature snel

jaagt en hierdoor mij soms echt te snel is, kon ik hem voor mijn gevoel best aardig in de hand houden. Tijdens het jagen viel er een schot, maar Jolanda zei dat er was misgeschoten dus we konden verder jagen. Heel leuk aan deze proef: er werd na een stukje verder jagen een echte duif losgelaten toen de hond in de buurt kwam. De hond mocht uiteraard niet achter de duif aan en moest steady zijn op het wegvliegen van de duif. Op hetzelfde moment werd er een schot gelost en werd er een dode duif geworpen. Op deze "levensechte jachtsimulatie" moest Focus wel steady zijn en dat ging gelukkig goed. Ik mocht van Jolanda iets dichterbij lopen, als Focus tenminste bleef zitten. Dit zodat het iets makkelijker zou zijn om hem te sturen, want hij was toch redelijk ver van mij af toen de duif op ging.

Hij vond de duif vlug en kwam hem - op het net niet in mijn handen afgeven - voor ons doen, goed brengen. Hierna mocht ik vanaf dat punt Focus inzetten om een verloren zoek van een konijn te doen. Want de jager die net geschoten had, had toch

wel raak geschoten. Ik had al van eerdere deelnemers vernomen dat het konijn soms lastig te vinden was. Maar Focus liep er recht op af en bracht het konijn ook netjes in mijn handen. Yes, dik tevreden met deze proef.

“Vervolgens kwam dus dat beruchte springhaas.”

Op naar de volgende proef. Dat was een stukje lopen maar door dit prachtige landschap, met het nog steeds goed weer en gezellige groepsgenoten, was dat helemaal geen straf. Aan de hoed die ik op gezet had tegen de regen, had ik inmiddels een stukje bijgeloof gekoppeld. Zo zei ik tegen mijn groepsgenoten dat het niet zou gaan regenen zolang ik deze hoed op bleef houden.

Proef 1

Deze proef was bij keurmeester René Smit. René is zo'n keurmeester die je op zo'n dag altijd op je gemak stelt. Hij vertelt wat hij graag wil zien van de hond en hoe de proef er uitziet.

In deze proef zat ook de altijd verleidelijke springhaas. En dan niet zo'n haas die aan een elastiekje wegspringt, daar trapt Focus echt niet meer in. Maar deze haas is zo'n zelf geknutselde variant. Ik weet niet wie hem ooit gemaakt heeft, maar hij

heeft al menig spaniel laten inspringen met dit ontwerp. Iemand zit achter een soort fietswiel en trapt op die manier de lijn die aan de haas vastzit op dat fietswiel. Hierdoor lijkt het net of de haas over het gras rent. Ook de snelheid van de haas is hierdoor dus heel mooi te bepalen. Het 1e stukje wat we mochten uitjagen waren varens. Deze liepen over in erg dichte bramendekking. Focus deed dit eigenlijk wederom best aardig vond ik. Alleen kwam hij zo af en toe even kijken waar ik was. Dat doet hij eigenlijk altijd. Hiervoor had ik zelfs tijdens de wedstrijd nog een tip gekregen van René waar ik zeer zeker weer mee verder kan. Vervolgens kwam dus dat beruchte springhaas, waarop hij uiteraard niet steady was. Daar wil ik het komende jaar meer voor gaan trainen. In het verlengde van de springhaas lag een echte haas. Doordat Focus een stukje achter de springhaas aangegaan was, had hij denk ik de geur van de echte haas in zijn neus gekregen want hij liep -ondanks mijn fluiten- door naar de echte haas. Eenmaal daar, stopte hij toch even om te kijken wat ik nou eigenlijk allemaal aan het doen was met mijn gefluit en geroep. Het was een erg grote haas. En hij had er echt even moeite mee om hem op te pakken en te komen brengen. Wederom gaf René een tip: kom maar, dan lopen we vast de hoek om.

Als je wegloopt, komen ze vaak wel achter je aan. En jawel hoor, daar kwam Focus aan met de grote haas. Ook dat vind ik zo leuk aan deze wedstrijd. Ik heb er elk jaar met tips van de keurmeesters of van de andere deelnemers weer veel van geleerd. Die ongedwongen, gezellige sfeer is de hele dag aanwezig.

Nog een kantje uitjagen en aan de linkse kant viel een schot en werd een duif tussen de lokkers gegooid. Ja, dat is dan een voordeel als je ook met je hond jaagt. Die lokkers vindt hij geen afleiding meer. De duif kwam dus ook vrij vlot binnen. Hierna mocht ik van René nog verder doorlopen naar een helper. Hier waren bonuspunten te verdienen. Want immers een jachthond moet eigenlijk elk apport binnenbrengen. De “muskusratenvanger” vertelde dat er een muskusrat ontsnapt was uit zijn kooi. Of ik deze even met de

hond terug wilde vinden. Hij wees ongeveer aan waar hij ergens “ontsnapt” was. Focus ingezet en ik zag ook dat hij heel snel al verwaaiing kreeg en zo kwam hij ook weer vlug terug met de muskusrat. Yes, bonuspunten binnen.

Proef 2

Op naar proef 2 bij Bruno Dehouwer. Wederom een prachtig stukje waarbij elk hart van een spaniel voorjaag(st)er sneller gaat kloppen. Met een rietkraag langs een waterplas. Terrein met wat “dichtere” dekking voelt Focus zich goed in thuis dus deze proef verliep eigenlijk vlekkeloos. Aan het eind van het water, viel een schot en moest hij over water om daar een apport op te halen. Dit was ook een mooi apport, want het was een grauwe gans. Maar hè onze spaniels zijn echte harde werkers en zo kwam ook deze grote

grauwe gans binnen. Daarna mochten we weer verder jagen en volgde er nog een schot. Daar werd een fazant gegooid en ook nu moest de hond steady zijn op schot. De fazant werd weer geapporteerd en kwam ook netjes binnen. Proef 2 was hierbij ten einde. En zowel de keurmeester als ik waren beide tevreden over de proef.

Proef 3

De laatste proef. Wel spannend, want tot nog toe hadden we ondanks het inspringen op 2 plekken, wel alle apporten binnen gebracht. Deze laatste proef was bij keurmeester Rens Joosen. Wederom was er een prachtig stukje uitgezet om te jagen. Zo was er nu een kant die uitgejaagd moest worden met varens. Tijdens het jagen, klonk er ineens een geluid van een opvliegende fazant. Op dit geluid moest de hond wederom gaan

zitten. Daarna mochten we doorjagen. De moeilijkheid hiervan was dat sommige spaniels toch wel erg nieuwsgierig waren naar waar de fazant heengevlogen was. Terwijl ze toch echt geacht worden om te schakelen en weer verder te jagen onder het geweer. Hierna nog een strookje naar links uitjagen waarop er plots een schot viel. Hierbij “schouderde” de “jager” ook nog met het geweer in de betreffende richting waar het apport uiteindelijk lag. Ook deze situatie was dus weer goed nagebootst uit de praktijk. Gelukkig was Focus hierbij ook weer steady. Van Rens kreeg ik te horen dat Focus dat apport zometeen mocht gaan halen, maar dat de fazant van zojuist ook nog geschoten was en dat deze ook nog geapporteerd moest worden. Oké, gelukkig zat er geen vaste volgorde aan en mocht hij als 1e het apport halen waarvan hij zojuist gezien had dat de “jager” geschoten had. Deze had hij dan ook weer vlug gevonden en jammer genoeg was de afwerking hier ook op het laatste moment weer met 1x neerleggen en weer opnieuw oppakken wat rommelig voor het oog. Toen de fazant Rens vertelde in welke richting deze ongeveer lag. Vooruit sturen is bij Focus nooit zo’n probleem en hij ging bij de 1e inzetpoging dus ook goed van

me af maar ik zag dat hij geen verwaaiing kreeg. Hmm, hoe staat de wind. We gaan toch wel dit laatste apport binnen halen ging er door mijn hoofd..

mers klaar waren. Uiteindelijk waren alle keurmeesters, deelnemers en helpers terug bij het verzamelpunt bij “De Nieuwe Hoef”. Toen viel er een flinke

“Dit maakte dat mijn doel van alles binnen halen bereikt was voor dit jaar.”

Die wind stond er eigenlijk nauwelijks op dat moment. Toch maar even opnieuw inzetten maar dan iets meer naar rechts in de hoop dat hij dan wel verwaaiing krijgt. En jawel, ditmaal kreeg hij wel verwaaiing en als mooie afsluiting, bracht hij dit apport wel keurig in mijn handen.

Dit maakte dat mijn doel van alles binnen halen bereikt was voor dit jaar. Voor het komende jaar gaan we wederom trainen om de afwerking toch nog te verbeteren en ook gaan we volgend jaar wel zorgen dat Focus steady is op die springhaas. Daarnaast gaat het ons ook niet meer gebeuren bij het waterapport dat hij dan al vertrekt zonder mijn commando.

Wonder boven wonder was het nog steeds droog. De hoed heb ik op gehouden tot dat alle deelne-

bui, maar dat maakte niet meer uit want iedereen was weer terug en kon schuilen. Nog wat gezellig nakletsen en toen werd het tijd om naar het “Klooster Nieuwkerk” te gaan voor de barbecue en prijsuitreiking.

Er wordt voor deze dag altijd een onderscheidt gemaakt tussen “jonge honden” en “oudere honden.”

Daarnaast wordt er ook altijd door Janny van Stuyvenberg een wisseltrofee en Trofee uitgereikt die dit jaar naar Anja Simons ging.

Wie weet, als het inspringen volgend jaar niet meer gebeurt en de afwerking van het apport nog beter gaat, dat we dan bij deze wedstrijd ook eens in de prijzen vallen. We gaan er in ieder geval weer het komende jaar met veel plezier voor trainen.

De uitslag

De “jonge” honden top 3:

1e prijs: Michiel Groenewegen met Grace of the South-West Country	92/100 punten
2e prijs: Hugo Klein Tank met Simba:	89/100 punten
3e prijs: Geralda van den Brink met Rebel:	88/100 punten

De “volwassen” honden top 3:

1e prijs: Anja Simons met Première	93/100 punten
2e prijs: Rob Koetje met Bushmills Olivia v Phenrola	89/100 punten
3e prijs: Karin Morsink met Hiske	88/100 punten

Het puntenaantal van Focus en mij was dit jaar: 78/100 punten

NIEUWS VAN DE GEZONDHEIDSCOMMISSIE

Hierbij een korte up-date van de gezondheidscommissie: waar zijn we op dit moment mee bezig.

Het belangrijkste is om te werken aan de zuiverheid van het ras.

Al eerder schreven we dat de coëfficiënt van inteelt een meetwaarde is die je zo laag mogelijk wilt houden. In veel landen om ons heen zien we dat die waarde hoger is dan tien. In Nederland moeten we daar ook op letten. De professionele fokkers binnen onze vereniging werken hier hard aan en dat is iets waar onze vereniging trots op is. Ons streven is om zoveel mogelijk informatie te verzamelen over de gezondheid van het ras in Nederland. Daarvoor hebben we een enquête opgesteld. Dankzij de vragen die hierin staan willen we een beeld krijgen van de diverse trajecten die we op willen starten. Denk hierbij aan DNA-testen. Er zijn verschillende aanbieders die testen uitvoeren voor de Engelse Springer Spaniel. Met de informatie die we dankzij uw bijdrage krijgen, kunnen we beter vaststellen welke DNA waarden getest zouden moeten worden.

Daarnaast werken we hard aan een Engelse Springer Spaniel Gezondheidscertificaat dat we tijdens de ALV (april 2023) hopen te presenteren. De Raad van Beheer geeft alleen de stamboom af. De Engelse Springer Spaniel Club Nederland daarnaast Gezondheidscertificaten afgeven aan pups van ouderdieren die voldoen aan de eisen uit ons eigen Verenigingsfokreglement. De registratie van de gezondheidsuitslagen is terug te vinden in de ESS Database.

Belangrijk: na het verschijnen van het decembernummer van ons clubblad ontvangt u via mailchimp een mail met daarin de uitnodiging om mee te doen aan een gezondheidsenquête.

We hopen dat u allemaal de informatie over uw springer(s) wil delen. Die informatie wordt vertrouwelijk behandeld en wordt alleen gebruikt door de gezondheidscommissie.

Met vriendelijke groeten

Gezondheidscommissie van de Engelse Springer Spaniel Club Nederland

Herziene uitgave Opvoeding en Africhting van een Spaniel

Of nu gekozen wordt voor een spaniel om mee te gaan jagen, showen of als gezinshond: opvoeden en africhten vormen in belangrijke mate de baas-hond relatie.

Het eerste deel van dit boek beslaat de opvoeding in de belangrijkste levensweken van een spanielpup en voorziet in eenvoudige trainingsoefeningen. Het biedt een leidraad voor onervaren en ervaren eigenaren van allerlei soorten spaniels om een pup op een positieve manier op te voeden.

In het tweede deel wordt verder uitgebreid ingegaan op het africhten van een pup tot jachthond en de voorbereiding op certificaatdagen, veldwedstrijden en jachthondenproeven.

U kunt het boek **bestellen** door een e-mail te sturen naar info@esscn.nl.

De kosten van het boek bedragen € 17,50 exclusief verzendkosten

€ 21,- inclusief verzendkosten naar een adres in Nederland

€ 25,- inclusief verzendkosten naar een adres in België

ONBESTUURBAAR GEDROCHT OF BRUIKBARE BROUSSIAILLEUR?

Enkele beschouwingen over het werktipe ESS naar aanleiding van een interview met Henk Bruggink

Door Rob Frederiks

“Ik ben het oneens met wat u zegt, maar ik zal uw recht om het te zeggen tot de dood toe verdedigen.” Ondanks het feit dat dit citaat –‘dankzij’ een foutieve interpretatie van het Franstalige origineel door biografieschrijver Evelyn Beatrice Hall- vaak onterecht wordt toegeschreven aan de Verlichtingsfilosoof Voltaire (1694-1778), biedt het misschien toch een bruikbare leefregel in het kader van de vrijheid van meningsuiting. De lezer van De Engelse Springer kon in de uitgave van maart 2022 kennismaken van de opvattingen van Henk Bruggink over enkele onderwerpen zoals de trainbaarheid van de voor het werk gefokte ESS, het fokreglement en de taak van keurmeesters. De opmerkingen van Bruggink hebben nogal wat stof doen opwaaien. Enerzijds kan en mag Henks recht op meningsuiting vanzelfsprekend door niemand ontzegd worden. Anderzijds staat het ook iedereen vrij het oneens te zijn met de standpunten van de voormalige ESSCN-voorzitter. De bedoeling van dit artikel is dan ook om op grond van argumenten mijn bezwaren tegen zijn uitspraken uiteen te zetten.

Psychische gezondheid

In het slot van het interview met Henk en Jerna Bruggink (De Engelse Springer, maart 2022, 6-9) bekritiseert eerstgenoemde de fokkerij van het werktipe ESS: “Er wordt te veel en alleen op jachtaanleg en passie geselecteerd. De selectie gaat ten koste van de trainbaarheid. Het resultaat is onbestuurbare springers...”. We kunnen ons afvragen welke waarnemingen en ervaringen iemand aanleiding geven tot het komen van deze conclusie.

Springers van het soort dat volgens Bruggink zodanig problematisch is voor de psychische gezondheid van het ras dat het fokreglement van de ESSCN er meer aandacht aan zou moeten

besteden, vormen al decennia -samen met de voor het werk gefokte Engelse Cockers- het leeuwen-deel van het deelnemersveld op certificaatdagen, veldwedstrijden en de nog niet zo lang geleden gestarte SWT's. Zelden of nooit komt het voor dat keurmeesters zo'n vermeende 'woesteling' moeten elimineren omdat die niet hanteerbaar dan wel onbestuurbaar is. Uitblijven van succes op zo'n dag is meestal te wijten aan andere oorzaken. Ervaringen op field-trials in België, Frankrijk, Denemarken, Zweden en zeker Groot-Brittannië of Ierland sluiten hierbij aan. Sommige mensen staan sceptisch t.o.v. wedstrijden, testen en proeven voor jachthonden; die zouden weinig te maken hebben met de praktijkjacht. In het geval van spaniëls durf ik een dergelijke gedachte naar het rijk der fabelen te sturen. De certificaatdagen en de SWT's bestaan weliswaar uit kunstmatige proeven; deze zijn echter wel op praktijkomstandigheden gebaseerd. De veldwedstrijd is niet veel anders dan de gewone jacht voor de voet, met dien verstande dat iedere deelnemer minimaal een beurt van ongeveer een kwartier krijgt, de voorjager niet zelf schiet en dat er bij voorkeur uitsluitend gewerkt wordt in specifiek spanielterrein. Als we naar de reglementen van de diverse wedstrijdvormen kijken (te vinden op de site van de ORWEJA), dan zien we dat van deelnemende honden (die met hun voorjagers vrijwel altijd ook in de praktijkjacht actief zijn) nogal wat wordt verwacht van o.a. het niveau van dressuur. Een niveau dat over het algemeen superieur is aan dat van de gemiddelde praktijkhond. De uitspraak “Een goede wedstrijdhond is altijd een goede praktijkhond; een goede praktijkhond is niet altijd een goede wedstrijdhond” is nog steeds geldig. Kennelijk zijn de op jachtaanleg en passie geselecteerde spaniëls toch niet zo onbestuurbaar, lastig te hanteren of moeilijk trainbaar als Bruggink wil suggereren. Al die wedstrijdpersonen,

jagers en drijvers (de spaniel is ook wel eens ‘de verlengde drijversstok’ genoemd) die succesvol gebruik maken van het werktipe ESS of ECS zullen toch niet zo masochistisch zijn aangelegd of over zulke buitenaardse gaven beschikken dat ze zo ver gaan dat zij zichzelf extra moeilijkheden op de hals halen door de keuze voor een extreem moeilijke hond?

Maar hoe dan ook: een passievolle spaniel moet je wel trainen, als je die voor de jacht wil gebruiken of op een andere manier aan het werk wil zetten. En voor alles: je moet weten hoe je dat moet doen! In het voor de Tweede Wereldoorlog verschenen, maar nog altijd lezenswaardige *Hoe ik mijn jachthonden dresseerde. Handleiding voor jagers en jachtopzieners* wijst de schrijver, de destijds bekende dresseur A. van Strien, reeds op het gebrek aan kennis en kunde van het africhten van spaniels: “het zijn honden met eigenaardige karakters, waarmede de dresseur wel degelijk heeft rekening te houden. Gelukkig zij er nog enkele jagers die weten wat men van deze hondjes kan verlangen en ze weten te leiden” (p. 76). De spaniel is inderdaad enkele decennia in Nederland als werkhond een quantité négligeable geweest. Echter, sinds het begin van de jaren zeventig van de vorige eeuw is in Nederland de kennis en kunde van het trainen en voorjagen van spaniels onder veel meer liefhebbers verspreid geraakt. De voorkeur ging daarbij uit naar goed trainbare honden, met een fysiek en een passie die hen geschikt maakte voor het werk in de zware dekking. Sinds die tijd is de belangstelling voor het werktipe ESS (en iets later het werktipe ECS) zodanig gegroeid dat we kunnen stellen dat beide rassen hun plaats in het Nederlandse jachtveld en op wedstrijden volledig hebben heroverd. Voor de overige spanielvariëteiten geldt dat helaas niet. De meest plausibele verklaring hiervoor is het feit dat liefhebbers van deze variëteiten er sinds vele decennia niet of nauwelijks in geslaagd zijn werklijnen in stand te houden, die (als ze er al zijn) concurrerend kunnen zijn t.o.v. de Engelse Cocker en Engelse Springer. Daarnaast moet opgemerkt worden dat de Waterspaniels niet goed vergelijkbaar zijn met de andere spanielrassen omdat hun taak in het jachtveld nogal afwijkend is. Kennis houdt in dat je jezelf afvraagt of de spaniel werkelijk de geschikte jachthond voor jou is. Dat betekent dat je jezelf voor de aanschaf tijdig en grondig informeert over wat je van een Spaniel wel en niet kan verwachten, dat je op de hoogte bent van de hoeveelheid tijd en energie die de africhting gaat vergen, dat je beseft dat je een pup moet kiezen die past bij jouw eigen temperament, dat je weet wat je wel en (vooral) niet moet doen bij de africhting.

Kennis moet je natuurlijk ook kunnen toepassen. Gewenst gedrag leer je een pup spelenderwijs (wat iets anders is dan ‘spelen!’) tijdens de kritische perioden in de eerste levensmaanden. Het is de basis voor een goede gehoorzaamheid en het daarvoor zo essentiële contact tussen baas en hond. Je voorkomt zoveel mogelijk dat de pup/jonge hond in de gelegenheid komt om ongewenst gedrag te ontwikkelen. Iets aanleren is per slot van rekening veel gemakkelijker dan iets afleren! Wie denkt dat je een jonge hond maandenlang zijn ‘goddelijke gang’ kan laten gaan en dat je er daarna nog een goed onder appel staande gebruikshond van kan maken, zal bedrogen uitkomen of op zijn minst grote moeite hebben om de schade te herstellen.

Zo vertelt Bruggink in het eerdergenoemde interview dat hij op zijn jachthondenschool “af en toe springers tegenkomt die zo op passie zijn gefokt, dat ze niet hanteerbaar zijn voor onervaren voorjagers/eigenaren”. Het is voorstelbaar dat eigenaars van zulke honden zich wenden tot (jacht) hondenscholen, omdat zij verwachten dat daar de oplossing voor het probleem geboden kan worden. Het is de vraag waar het probleem werkelijk ligt: is de hond onhanteerbaar, is de baas onwetend of incompetent, of is er sprake van een combinatie van problemen? Het is bovendien weinig genuanceerd om op grond van enkele beperkte ervaringen (hoe vaak is “af en toe”?) een oordeel te vellen over de selectie van werkgefokte spaniels zoals weergegeven in het interview. We moeten het ook nog het even hebben over “passie”. Over dit fenomeen bestaat kennelijk een hardnekkig misverstand: passie is niet synoniem met ‘onbestuurbaarheid!’ Ruim honderd jaar geleden beschreef H.W. Carlton in *Spaniels, their breaking for Sport and Field Trial* over de vereiste natuurlijke kwaliteiten van de jachtspaniel die nog altijd algemeen geaccepteerd zijn. Een goede jachthond moet beschikken over een goede neus en ‘will to please”. Daarnaast kan een spaniel moeilijk passie, moed en een vlot, adequaat tempo ontberen om werkelijk de taak te kunnen verrichten waarvoor het ras oorspronkelijk ontwikkeld is: het werk in de zware, dichte onderbegroeiing zoals braampartijen, duindoorns en rietvelden op o.a. konijn en fazant. Wat we nodig hebben is, zoals onze Zuiderburen het noemen, een ware “broussailleur”. Dat is wellicht ook het *eigen-aardige* waar Van Strien reeds op wees.

Primair ligt zijn taak ligt vóór het schot, maar een spaniel moet ook apporteren (zowel te land als uit water) als zijn handler dat verlangt. Spaniels inzetten in terreinen met nauwelijks of geen dekking of alleen voor apporteerwerk kan natuurlijk ook; het is echter niet de bedoeling dat daar bij

de fok speciaal op geselecteerd wordt. Alle voor het schot werkende honden (zowel spaniels als Staande honden) met de juiste aanleg zijn dermate passievol dat niet iedere (voor)jager ermee overweg kan; het probleem is dan in de meeste gevallen te wijten aan het gebrek aan kennis, kunde of talent van zo'n eigenaar. Ik ben het met Bruggink eens dat het niet verstandig is werkgefokte spaniels te plaatsen bij mensen die er alleen een huishond van willen/kunnen maken: zowel baas als hond zijn daar niet mee gediend. De passie door gerichte fok terugschroeven is geen goede optie: het zal helaas altijd ten koste gaan van de wil om zware dekking te penetreren. Eerlijkheidshalve moet gezegd worden dat er -naast sporadische uitzonderingsgevallen waarbij de passie echt doorslaat naar onbestuurbaarheid- helaas werkgefokte spaniels bestaan die bepaald niet uitblinken in het aannemen van zware dekking. Passievolle honden zullen dus altijd nodig zijn voor het doorgeven van de gewenste jachteigenschappen!

Exterieur

Naast de psychische gezondheid maakt Bruggink zich eveneens zorgen over het exterieur van jachthonden. Veldwedstrijd- en proevenkeurmeesters zouden niet zien dat veel van de aan hun oordeel onderworpen honden "het qua motoriek en anatomische gebreken maar een kwartier kan volhouden". Tsja, een keurmeester ziet de hond inderdaad slechts gedurende een beperkte tijd. Het zou ideaal zijn als een keurmeester de arbeid van een hond gedurende uren kon observeren. Organisatorisch is dat op een wedstrijd of proef natuurlijk onhaalbaar. Misschien is het interessant om bij wedstrijdmensen na te vragen of het waar is dat hun spaniel op de reguliere jachtdagen na een kwartier weggedragen moet worden! De door Bruggink voorgestelde eis dat veldwedstrijd- en proevenkeurmeesters minimaal de kynologische kennis moeten hebben van de jachthondeninstructeursopleiding levert eigenlijk alleen maar de vraag op of die iets zinnigs toevoegt aan de competenties van aspirant-keurmeesters zoals die in het Orweja-protocol en het AVR verwoord zijn.

Op Facebook schrijft Bruggink -als reactie op een bijdrage over een Duitse Staande Korthaar die zowel op veldwedstrijden als op tentoonstellingen hoog gekwalificeerd is- het volgende over het exterieur van jachthonden:

Waren alle fokkers van werkhonden er eerst maar van overtuigd dat een werkhond een goed gebouwde hond moet zijn. Tot op heden is daar geen aandacht voor en interesseert het

de meeste werkhondenfokkers niets of hun hond geen tanden in zijn bek heeft, kromme poten heeft, in de verste verte niet voldoet aan de rasstandaard, als hij maar jaagt!

Net zoals bij de uitlatingen over de psychische gezondheid kunnen we ons niet aan de indruk onttrekken dat ook hier weer sprake is van een karikaturale en ongenueanceerde weergave van zaken. Je kunt niet zeggen dat op jachtaanleg en passie geselecteerde spaniels onhanteerbaar en onbestuurbaar zijn; je kunt evenmin zeggen dat de meeste werkhondenfokkers slecht gebouwde honden produceren. Wie moet trouwens het al of niet voldoen van werkhonden aan de rasstandaard bepalen? Tentoonstellingskeurmeesters? Anders dan de continentale jachthonden is vanaf het begin van de twintigste eeuw bij de meeste Britse jachthondenrassen een scheiding ontstaan tussen het exterieur- en het werkttype. In boeken als *The Springer Spaniel* van Dorothy Morland Hooper (London 1963) en *The new English Springer Spaniel* van Charles Goodall en Julia Gasow (USA 1974), kunnen we lezen (en zien op foto's) dat de scheiding tussen werk- en showtype bij de ESS al na de Eerste Wereldoorlog is ontstaan. In de praktijk blijkt dat op shows de meeste keurmeesters er sinds die tijd aan gewend zijn geraakt de standaard van de Britse jachthonden zodanig te interpreteren dat het exterieurtype als de enige ware vertegenwoordiger van het ras moet worden beschouwd. Slechts in uitzonderingsgevallen is een exterieurkeurmeester te vinden die begrip heeft voor en inzicht heeft in het werkttype (dat, getuige foto's uit het verleden, eigenlijk veel dichter staat bij het oorspronkelijke uiterlijk).

Slot

De uitlatingen van Henk Bruggink zijn grotendeels ongenueanceerd. Het lijkt erop dat hij op grond van een beperkt aantal waarnemingen een karikatuur heeft gemaakt van het werkttype ESS. Hetzelfde geldt voor de fokkers. We kunnen ons afvragen welk doel hiermee beoogd wordt. Het belang van het ras noch dat van de vereniging wordt ermee gediend. Als voorzitter heeft Henk tijdens het eerste decennium voor de ESSCN uitstekend werk verricht, onder andere door het ondersteunen van en gestalte geven aan het beleid dat gericht was op het respecteren van de belangen van zowel het show- als het werkttype. Het is daarom te betreuren dat iemand met een dergelijke verdienste niet in staat is geweest om zijn kritiek op een eerlijke, opbouwende (en dus welkome) manier te formuleren.

BOHDI

door Patricia Beltman

Begin mei hebben wij de puppy-bench neergezet met een nieuw speelgoedje erin, zodat onze springer Yumper van 4 jaar hier alvast aan kon wennen. En op zondag 15 mei 2022 was het zover. Na een hartelijke ontvangst en gezellige middag bij kennel Favours in Wapenveld, mochten we onze pup Bohdi (Favours Dynamite – Dean) meenemen. Aan het einde van de middag kwamen we na een korte rit in onze woonplaats Wijhe aan. Hier hebben we eerst Yumper opgehaald en hem buiten op een neutrale plek met Bohdi laten kennismaken. Dit ging goed, maar thuis moest Yumper in het begin heel erg aan de nieuwe huisgenoot

wennen. Een indringer, die ook aandacht van zijn baasjes wilde! Maar gelukkig ging het na 2 weken al een stuk beter. Het was toch wel leuk om een speelmaa-

tje in huis te hebben! En wat is het heerlijk om te zien hoe ze nu met elkaar omgaan, samen rennen in de tuin, samen op de uitkijk en samen lekker luieren.

VELDWEDSTRIJD AMELAND

A group of people and a green tractor are on a sandy beach at sunset. The tractor is in the center, and several people are walking around it. The sky is a mix of blue and orange, and the sand is light-colored. The overall scene is peaceful and scenic.

“Ameland is niet te vergelijken met alle andere veldwedstrijden.”

Door Alexandra de Haas

De start van een lange rit naar Ameland blijft toch een hele onderneming, zeker wanneer je vanuit België 320 km moet zien te overbruggen om op tijd de veerboot te halen.

Ik moest eerst nog een kleine tussenstop maken om een vriendin op te halen. Voor haar zijn spaniel veldwedstrijden nog onbekend terrein maar ze vond het een leuk idee om mij te vergezellen in dit avontuur.

Natuurlijk is Ameland niet te vergelijken met alle andere veldwedstrijden. Deze wedstrijd maakt het alleen al uniek omdat je er een heel weekend voor moet vrij plannen en natuurlijk de sfeer van het eiland. Het kunnen genieten van de duinen, de zee en de prachtige vergezichten maakt Ameland extra bijzonder.

De weersvoorspellingen waren uitermate gunstig en zo bleek ook tijdens de wedstrijddag.

Aangezien ik het lotnummer 9 had getrokken was er voor mij ruim voldoende tijd om voraftgaand een heerlijke strandwandeling te maken met mijn vriendin. Al kletsend en lachend verstreek de tijd in een oogwenk.

Mijn loop was direct na de lunch en ik kreeg het veld aangewezen rondom de plaats waar wij de hele dag vertoefden. In de meeste gevallen is dit niet het ideale stuk veld wat je als deelnemer wilt krijgen. Daar is vaak al zoveel reuring geweest dat wild, zoals fazant, is gaan lopen. Maar op Ameland zijn er ook nog konijnen onder de duindoorns te vinden waardoor het een ideaal spanielterrein is.

Ik was die dag zeer ontspannen en tijdens mijn loop had ik volledig vertrouwen in mijn hond. Misschien enkel qua conditie wist ik niet of ze al op gelijkwaardig niveau met de andere deelnemende honden zou kunnen meekomen. Dit was voor ons de eerste veldwedstrijd en dan is het maar afwachten hoe de samenwerking in het veld onder toezicht oog verloopt.

In een loop van 20 minuten moet alles meezitten. Als je binnen dat tijdsbestek geen punt kan maken en je hond niet mooi onder appèl weet te houden, dan is zo'n wedstrijd zonder succesvolle afsluiting. Tenslotte wil toch iedereen graag met een behaalde kwalificatie als beloning naar huis gaan. Zo ook ik natuurlijk!

Al vind ik het samenspel met mijn hond en een mooi gelopen parcours toch evenzo belangrijk om met een goed gevoel huiswaarts te kunnen gaan. Ik hoop toch altijd dat ik met mijn hond in deze korte 20 minuten alle gevraagde kwaliteiten van het werk van een spaniel kan laten zien. Dat is al lastig genoeg gezien alle bijkomende, niet in eigen regie hebbende elementen. Het blijft een momentopname en een hond is geen te programmeren object met altijd gelijkwaardige presentaties. Soms kan het meezitten en soms ook tegen. That's all in the game.

Mijn loop verliep goed in dit heuvelachtige duinlandschap. Ik wist in ieder geval dat ik een behaalde kwalificatie op zak had vanwege het direct nog uit te voeren koude apport.

Toen alle 13 deelnemers waren geweest wisten we dat er maar 5 honden die dag met een kwalificatie naar huis zouden gaan.

Tijdens de ontspannen terugreis op de bolderkar over het strand met uitzicht op de zee kon ik genieten van mijn hond die zich ontspannen op mijn schoot genesteld had.

Bij aankomst van onze overnachtingsplek en mede locatie van de prijsuitreiking kwamen alle verhalen van die dag op tafel en werden ook al suggesties besproken over de plaatsing van de 5 gekwalificeerde deelnemers. Iedereen heeft zo zijn voorkeur

of mening paraat maar uiteindelijk gaat het om de eindconclusie van de twee keurmeesters.

Het niveau moet toch aardig hoog hebben gelegen en daarmee de concurrentie groot. Van de vijf behaalde kwalificaties werden er alleen al vier beloond met een uitmuntend. Dat is een uitzonderlijk goede waardering te noemen die zeker niet zo veelvuldig voorkomt. Ik mocht mij blij prijzen met een toegewezen 1e plaats CACT. Een mooi begin van het veldwedstrijdseizoen en afsluiting van een enerverend weekend Ameland.

Behaalde kwalificaties

1 U CACT	Alexandra de Haas met Endless Spirit Robinson Treasure
2 U ResCACT	Rob Koetje met Bushmills Olivia van Phenrola
3 U	Peter Tervoort met Basil
U	Mirelle Luijks met Tracey
ZG	Henk van den Ouweland met Chapelfarm Pepper of a Quiet Spot

STRANDWANDELING IN NOORWIJK

11 september

door Corrie en Dick Hissink

Tien honden, achttien baasjes en drie tennisballen. Dat waren de ingrediënten voor een mooie wandeling aan het Noordwijkse hondenstrand. Het was een zonovergoten dag met weinig wind en goed zicht. Een mooie roedel springers en baasjes bij elkaar maakten het plaatje compleet.

Om half twaalf verzamelden we op de parkeerplaats en na een heerlijke kop koffie met cake en versnaperingen voor onderweg, kon de wandeling richting Katwijk beginnen. Niet alle honden gingen direct dezelfde kant op maar de baasjes hadden het gelukkig goed onder controle.

Mooi was het om de overeenkomsten en ook de verschillen te zien. Springers met een krullenbol of met een vetkuif, waterratten en landrotten. Maar zonder uitzondering met een goed humeur en een kwispelende staart.

We hebben heerlijk gewandeld, gekletst en genoten van onze honden. Mooi om te zien dat de honden zo goed en gemoeidelijk met elkaar speelden, elkaar de bal gunden. Gewoon afwachten tot een maatje de bal laat vallen en dan afpakken is een leuk spel. Er zijn denk heel veel leuke foto's gemaakt. Ook voor de inwendige mens werd goed gezorgd.

Bart, met nieuwe heup en kruk en de dames hadden het allemaal uitstekend geregeld.

Namens de honden en baasjes hartelijk dank en dit is zeker voor herhaling vatbaar.

“We hebben heerlijk gewandeld, gekletst en genoten van onze honden.”

De koelboxen met al het lekkers werden het strand op gedragen. Kleedje uitgespreid en wij hebben genoten van de lunch.

Na de wandeling zal het in veel huizen hetzelfde zijn. Tevreden baasjes en vermoeide hondjes op of naast de bank.

CERTIFICAATDAG WOLPHAARSDIJK

UITNODIGING NIEUWJAARSWANDELING

Op zondag 15 januari 2023 is er weer een Nieuwjaarswandeling. Dit keer gaan we wandelen bij Oosterhout in het Nationaal Bos in Dorst.

Verzamelen om 10:30 uur bij de parkeerplaats Oosterhout Hoevestraat 12.

Hier biedt het bestuur van de ESSCN u koffie/thee aan met cake. We vertrekken rond 11:00 voor een gezellige en mooie wandeling. Het is een open gebied, dus bij lekker winters weer kan het daar koud zijn.

De honden mogen de hele wandeling los lopen. De wandeling duurt ongeveer 1,5 uur waarna we ons verplaatsen naar het restaurant Bos & Co aan de vijf Eikenweg 56 in Oosterhout, ongeveer 5 minuten rijden vanaf de parkeerplaats.

Daar willen wij als bestuur van de ESSCN u graag uitnodigen voor een gezellige lunch.

We kunnen deze lunch aanbieden voor leden voor € 17,50 per persoon. De drankjes zijn op kosten van de vereniging.

Voor opgeven voor de wandeling met lunch kan via de website: www.esscn.nl/

U komt toch ook?

Graag opgeven vóór
10 januari 2023

De kosten voor het deelnemen aan de lunch kunt u overmaken naar rekeningnummer NL82INGB0774141964 t.n.v. Bart Krijgsman

Heeft u vragen die niet kunnen wachten, neem dan telefonisch contact op: 06 23554641

BRABANT CUP 2023

Deze working test voor spaniels zal gehouden worden op

vrijdag 8 september 2023

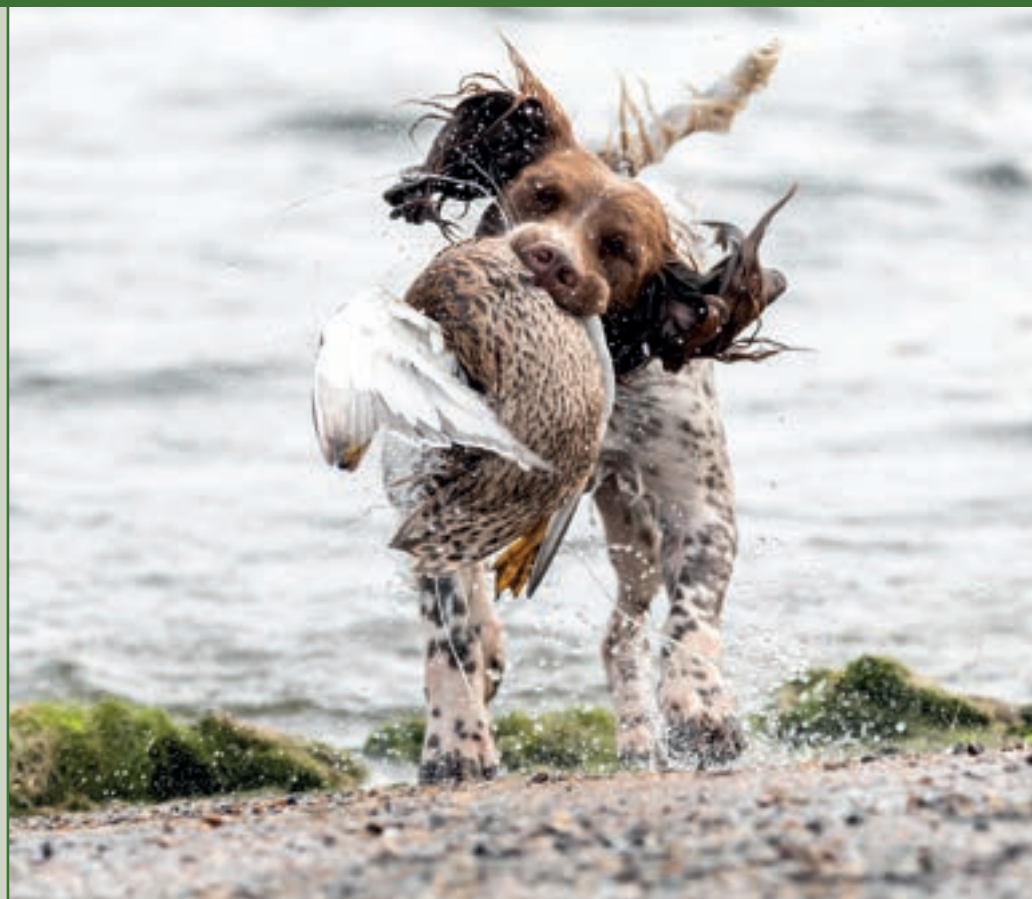
op het schitterende landgoed Gorp de Ley te Hilvarenbeek, onderdeel van het Brabants Landschap.

De WT zal plaats vinden onder auspiciën van de Engelse Springer Spaniel Club Nederland

Ook publiek is deze dag van harte welkom.

De organisatie ligt in handen van: Henk van den Ouweland, Nol Bots en Brenda Bots

Meer info volgt in het volgende clubblad van maart 2023.

Verjaardagskalender Engelse Springer Spaniel

Bent u op zoek naar een uniek cadeau voor uzelf of voor iemand anders?

Bestel dan de prachtige Engelse Springer Spaniel verjaardagskalender.

De kalender kost per stuk € 11,- inclusief verzendkosten.

Wilt u dat we de kalender opsturen naar een adres in België, dan kost de kalender €15,- per stuk.

Wilt u de verjaardagskalender bestellen? Stuur dan een e-mail naar info@esscn.nl

HUNTMADE

Voor het personaliseren van uw jacht- of hondensportartikelen.

Of voor een leuk (gepersonaliseerd) cadeau.

Voor vragen, neem gerust contact op.
Samantha Slingerland • 0651758750 • Facebook pagina: Huntmade

VAN DE LEDENADMINISTRATIE

Als je druk bent met de voorbereidingen van een verhuizing schiet het doorgeven van een adreswijziging er wel eens bij in. Dat kan gebeuren maar we willen toch ook graag jullie nieuwe adres ontvangen zodat het clubblad door de juiste brievenbus komt.

Dan een aankondiging over de facturatie van de contributie 2023. Conform de statuten zal dat geschieden in februari.

We gaan half februari beginnen met de facturen per post en per e-mail te verzenden.

De automatische incasso zal ook in februari geschieden.

Aan de leden die hun factuur per post of per mail krijgen de vriendelijke vraag om te overwegen om het via automatische incasso te laten verlopen. Dat scheelt voor ons een heleboel werk en we merken dat mensen de factuur per mail wel eens "kwijt" raken dan wel over het hoofd zien waardoor we weer moeten gaan herinneren.

Bij deze de mededeling dat we vanaf 1 januari 2023 nog maar één keer gaan herinneren. We waren het afgelopen jaar 4 maanden verder en nog hadden we niet alle contributiegelden binnen. Niet betalen na factuur en herinnering is: gelijk uit de administratie afvoeren.

Dan nog iets over het opzeggen

Wie tijdig opzegt, voor december van het lopende jaar, ontvangt per mail een bevestiging daarvan. Mijn advies is en dat zet ik ook in de mail, om het bericht te bewaren. Dit heeft te maken met het feit dat er mensen zijn die een factuur ontvangen en dan glashard gaan beweren te hebben opgezegd. Het kan natuurlijk altijd dat ik iets over het hoofd heb gezien maar daarom vraag ik een kopie van de bevestigingsmail van de opzegging. Doorgaans hebben ze die niet. Zo iemand halen we dan onmiddellijk uit de administratie.

We doen dit werk ook maar op vrijwillige basis en als er zo gereageerd wordt word ik er alleen maar verdrietig van en dat kan niet de bedoeling zijn.

Wij wensen alle springers en hun baasjes mooie kerstdagen en een gezond 2023.

Bernadette, Louk en Woody.

DE SPRINGERWANDELINGEN KOMEN NAAR U TOE!

De activiteitencommissie wil graag elke maand een wandeling organiseren in iedere keer weer een andere regio, zodat u ook in uw eigen buurt met ons mee kunt wandelen. Inmiddels zijn het strand van Noordwijk, de duinen van Schoorl, het Spijkbos bij Biddinghuizen en Eastermar in Friesland aan de beurt geweest. Ook Brabant staat al op de agenda.

Op dit moment zijn we hard op zoek naar enthousiaste leden die ons met het organiseren van deze regiowandelingen willen helpen. Lijkt het u leuk om in uw eigen regio een wandeling te organiseren (met behulp van ons activiteitenteam uiteraard), stuur dan een e-mail naar info@esscn.nl

Jachthondenwinkel

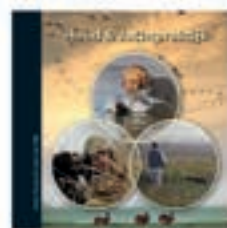
HUNTER & CO

Dé specialist voor al uw
jachthondenbenodigdheden

Ruim 2000 artikelen uit voorraad leverbaar.

www.jachthondenwinkel.nl • sales@jachthondenwinkel.nl

Bezoekadres: Manegeweg 1A, 8171 ND Vaassen • Tel. 06-18708550

Jachthondenwinkel Hunter & Co hunter_en_co

RECEPT

Paté van wildzwijn of hertenachtige

In eerste instantie geef ik u een basisrecept en vervolgens geef ik u inspiratie en ingrediënten die u extra bij kan voegen in uw paté.

Tot slot nog een advies wat u erbij kunt serveren. Paté kan je maken in een terrine-vorm of een cakeblik. Ik gebruik zelf een cakeblik. Mocht je de paté graag stevig aanpersen, dan is een terrine meer geschikt.

Tijd: 1,5 uur bereiding, 8 uur opstijven in koelkast
Aantal personen: 10

Basingrediënten paté:

- 500 gram pouletvlees van hertenachtige of wildzwijn
 - Poulet is vlees wat bv. van de nek of voorlopers komt. Het wordt ook wel stoof- of braadvlees genoemd. Als je dit in stukjes van ongeveer 3 cm snijd heet het poulet.
- 100 gram lever (voorkeur heeft ree of wildzwijn, anders kalfslever)
- Twee pakjes ontbijtspek in plakjes, 2 mm dik is prettig mee te werken
- 2 eidooiers
- 50 ml koksroom
- 1 rode ui
- Naar smaak peper en zout
- Roomboter (om binnenzijde blik of terrine mee in te smeren)

Benodigdheden uit de keuken:

- Snijplank
- Keukenmes
- Gehaktmolen
- Spatel
- Paté vorm; terrine of cakeblik
- Vershoudfolie
- Oven
- Koelkast

Vorbereiding voor gehaktmolen:

- Snij het pouletvlees en de lever in stukken voor de gehaktmolen. Versnipper de ui.

Malen en voorbereiding tot in paté vorm:

1. Maal de ingrediënten van de stap hierboven (als je fijne paté wilt op stand 3 en anders zo grof mogelijk).
2. In de bak waar je dit opvangt doe je de overige ingrediënten van "Basingrediënten paté" behalve de boter en de plakjes ontbijtspek.
3. Meng dit door elkaar zodat het een gelijke massa is.

In de vorm, garing en wat daarna:

1. Verwarm de oven voor op 160 graden.
2. Smeer de binnenzijde van het cakeblik of terrine in met roomboter.
3. Leg de plakjes ontbijtspek over de vorm en druk deze tegen onder en zijkanten aan. Doe dit zo dat elk plakje overlapt met de volgende, zodat er een laag ontstaat waardoor niets in contact kan komen met de vorm.
4. Giet of stort de paté in de vorm.
5. Pak de vorm op en klop deze met de bodem rustig tegen het keukenblad zodat alles goed verdeeld word.
6. Plaats nu de vorm in het midden van de oven.
7. Het beste is als u een temperatuurmeter heeft, deze in het midden van de paté plaatst en het alarm op 60 graden zet. Met een kern-temperatuur van 60 graden is de paté klaar.
8. Haal de paté uit de oven en laat op kamertemperatuur komen. Dan voor minimaal 8 uur in de koelkast.
Zo kunnen de smaken goed op elkaar inwerken.

Inspiratie en ingrediënten die u aan uw paté toe kunt voegen

Om uw paté uniek te maken kunt u de volgende ingrediënten toevoegen:

- Ongezouten noten; walnoot, cashew, pijnboompit e.d.
- Sherry
- Cognac
- Bessen, die niet teveel vocht bevatten, zoals bv. cranberry's
- Gedroogde vruchten
- Hazenrug in het midden van de paté, wel even aanbakken

- Kappertjes, uit een potje met olijfolie (alleen de kappertjes niet het vocht gebruiken)
- Groene peper
- Ontbijtkoek om als plakjes op de paté te leggen, dit worden heerlijke koekjes die je naast de paté kan serveren

MUTATIES LEDENBESTAND 11-09 T/M 30-11

Nieuw leden

Comform het Huishoudelijk Reglement zijn nieuwe leden eerst aspirant-lid. Binnen twee weken na verschijning van dit clubblad kunnen leden bezwaren tegen toelating van aspirant-leden aan het bestuur kenbaar maken. Het bestuur overweegt vervolgens deze bezwaren bij zijn beslissing omtrent toelating.

NAAM	PLAATS	NAAM	PLAATS
Mevr. E.A.J. van Bennekom	NISTELRODE	Mevr. N. Kovacs	WEERT
Dhr. C.J.R. Bierman	NIEUWEGEIN	Mevr. L. Lag - van Esch	EINDHOVEN
Mevr. K.A.G. van Brunschot	DRUNEN	Mevr. A.J.M. Lute	HUIZEN
Dhr. A.A. Costermans	EINDHOVEN	Dhr. R.J.I. Mulder	BAFLO
Mevr. K. Hensbergen	BILTHOVEN	Dhr. M. Otten	LEXMOND
Dhr. G. van den Heuvel	EDE	Mevr. K. den Ouden - Griesel	SCHILDWOLDE
Mevr. M.W. Huijgen	ALPHEN aan den RIJN	Mevr. H.A. Robben	LEEWARDEN
Mevr. S. Janiczak	NULAND	Mevr. K. Snijders-Henkens	ZUNDERT
Mevr. S.G.B. Kenens	ZOETERMEER	Dhr. M.P.A. Turkenburg	WOUBRUGGE
		Mevr. S.L.L.M. Vloet-Raaijmakers	MILL

LIDMAATSCHAP EN CONTRIBUTIE

Lidmaatschap:

€30,00 per kalenderjaar

€27,50 bij automatische incasso

€15,00 lid vanaf juli voor de rest van het kalenderjaar

Gezins- en jeugdleden:

€20,00 per kalenderjaar

€17,50 bij automatische incasso

€10,00 lid vanaf juli voor de rest van het kalenderjaar

Certificaatdag
Wolphaartsdijk

ADVERTENTIETARIEVEN

De advertentietarieven zijn voor 2023 als volgt:

Jaaradvertentie full-color

inclusief logo/banner op de ESSCN-website

Hele pagina €230 | Halve pagina €115 | Kwart pagina €65

Losse advertentie full-color

inclusief logo/banner op de ESSCN-website

Hele pagina €115 | Halve pagina €64 | Kwart pagina €35

“
 Volgend nummer:
 The Winner is ...
 ”

Reiner Koks
 Diesel - INT.CH. Diesel v.h. Veense Springertje, NLCH. NLVCH. LUXJCH. EUSG'18.
 W'19 - Dutch Grand Champion

—SINCE 1978—
BF
 PETFOOD
MADE IN HOLLAND

NATUURLIJK HET BESTE!

ONTVANG GRATIS PROBEERPAKKET:

**MET 3 X 100G NATUURVOER NAAR KEUZE
 + SAMPLE 3INI CRANBERRY KOEKJES
 + SAMPLE SCHAPENVET BONBONS
 INCL. SPAARKAART EN INFOBOEKJE.**

☐ PUPPY	☐ GEPERST LAM
☐ ADULT	☐ BIO KIP <small>100% NATUUR</small>
☐ LAM&RIJST	☐ GEPERST ZALM <small>100% NATUUR</small>
☐ DINER	☐ PUP MINI
☐ SENIOR	☐ ADULT MINI
☐ HIGH ENERGY	☐ SENSITIVE MINI
☐ GIANT	☐ CONTROL MINI
☐ GEPERST MINI	☐ SENIOR MINI
☐ GEPERST ADULT	

MAIL DEZE BON NAAR :
 INFO@BFPETFOOD.NL
 OF STUUR NAAR: BIOFOOD,
 POSTBUS 151, 9200 AD DRACHTEN

QR CODE HOND

NAAM: _____

ADRES: _____

PC/WOONPLAATS: _____

TELEFOON: _____

E-MAILADRES: _____

MAXIMAAL 1 PAKKET PER GEZIN.

PROBEER:
 VOER + BONBONS + KOEKJES

GUNDOGS & SHOOTING SUPPLIES

Op zoek naar exclusieve, kwalitatief hoogwaardige jacht- of outdoorkleding voor dames en heren? Euregio Gundog Store biedt een ruime keuze aan kleding voor tal van buitenactiviteiten. Ook voor een groot assortiment jacht- en hondensportartikelen kunt u bij ons terecht. Bij Euregio Gundog Store koopt u functionele producten van uitstekende kwaliteit en u krijgt deskundig en persoonlijk advies. Bezoek onze winkel of onze website.

Annie &
Karel van Loo

EUREGIO-GUNDOGS.com

+31 (0)45 535 2116
info@euregio-gundogs.com

Nievelsteenstraat 1 B6
6471 CB Kerkrade (NL)

